

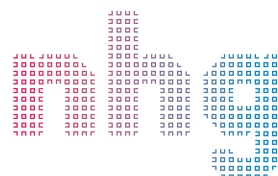
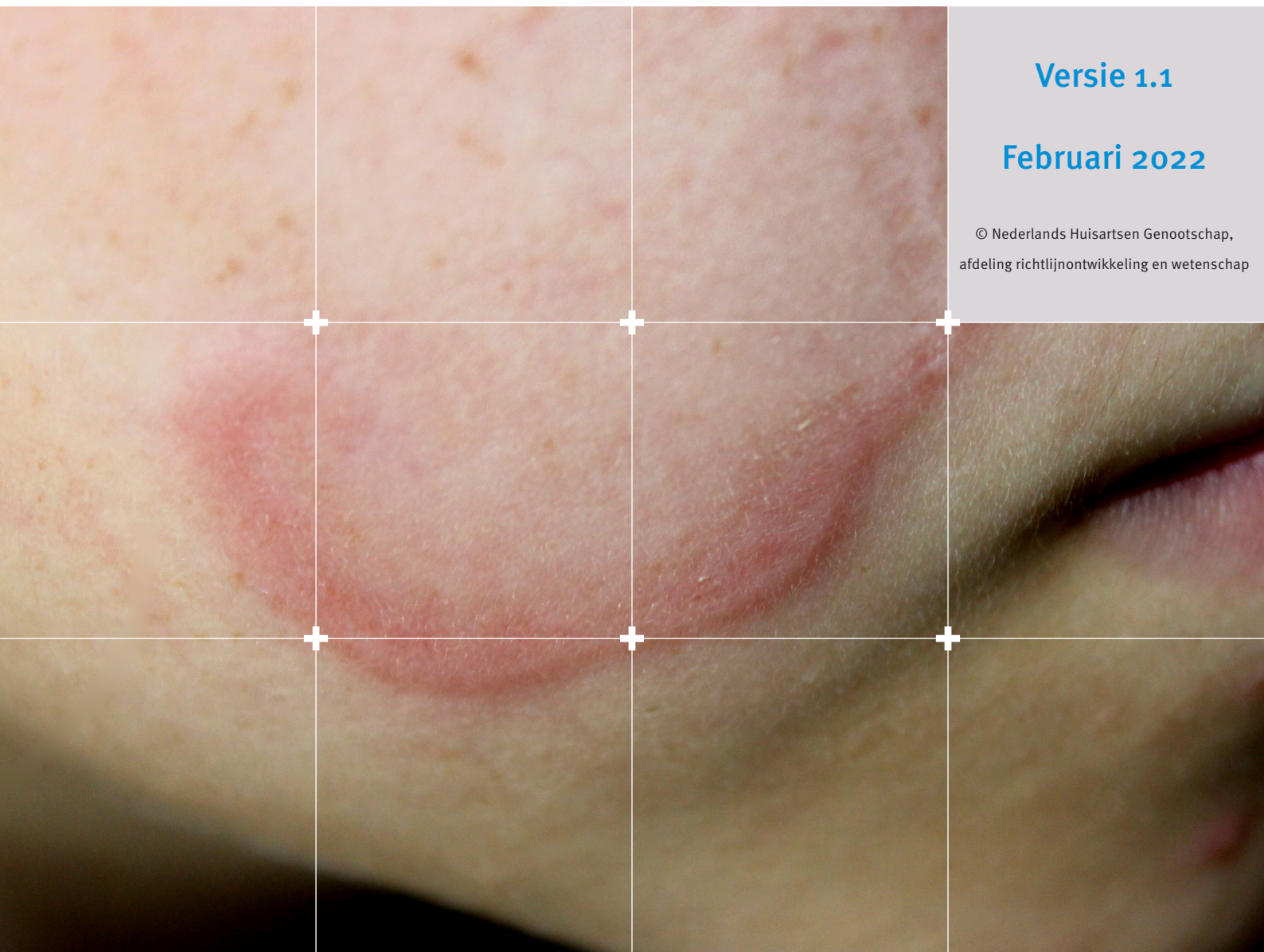
Totstandkoming en methoden

NHG-Standaard Dermatomycosen M64

Versie 1.1

Februari 2022

© Nederlands Huisartsen Genootschap,
afdeling richtlijnontwikkeling en wetenschap

Nederlands
Huisartsen
Genootschap

Inhoudsopgave

1 Samenstelling projectgroep	3
2 Inleiding	4
2.1 Doel van de standaard	4
2.2 Afbakening van het onderwerp	4
2.3 Werkwijze	4
2.4 Gebruikers van de richtlijn	4
2.5 Betrokkenheid beroeps- en patiëntenorganisaties	4
2.6 Presentatie	4
2.7 Implementatie	4
2.8 Juridische status van richtlijnen	4
2.9 Belangenverstrengeling	5
2.10 Financiering	5
3 Methoden	6
3.1 Voorbereidingsfase	6
Knelpuntenanalyse	6
Opstellen van uitgangsvragen	6
3.2 Ontwikkelingsfase – uitgangsvragen met GRADE	6
Zoekstrategie en selectie van literatuur	6
Samenvatting van het wetenschappelijke bewijs	6
Beoordeling en gradering van het wetenschappelijke bewijs	6
Van bewijs naar aanbeveling	7
Synthese van bewijs en opstellen van aanbevelingen	8
3.3 Ontwikkelingsfase – overig	8
Niet-GRADE-onderdelen	8
Patiëntenperspectief	8
Kennislacunes	9
3.4 Commentaar- en autorisatiefase	9
3.5 Procedure voor herziening	9
BIJLAGEN	10
Bijlage 1 Betrokken wetenschappelijke verenigingen, beroepsorganisaties en patiëntenverenigingen	10
Bijlage 2 Samenvattende tabel KNAW belangenverklaringen	11
Bijlage 3 Uitgangsvragen	12
Bijlage 4 Zoekstrategieën	14
Bijlage 5 PRISMA-stroomdiagram per zoekvraag	21
Bijlage 6 Forest plots	37

1 Samenstelling projectgroep

Projectgroeplid*	Functie
N. (Nikki) Claassen	Wetenschappelijk medewerker
T. (Tjerk) Wiersma	Senior wetenschappelijk medewerker
J. (Jacintha) van Balen	Gedelegeerd opdrachtgever

* Een interne NHG-projectgroep heeft de herziening van deze standaard op zich genomen. Wel waren er externe meelezers betrokken bij het proces. Zij hebben de standaard in diverse fases meegelezen en van commentaar voorzien. De externe meelezers waren:

- M. (Markus) Starink (dermatoloog), Nederlandse Vereniging van Dermatologie en Venereologie
- K. (Karin) van Dijk en C. (Claudy) Oliveira dos Santos (medisch microbiologen), Nederlandse Vereniging van Medische Microbiologie
- S. (Sylvia) Groot (bestuurslid), Huidpatiënten Nederland

De volgende NHG-medewerkers hebben de projectgroep ondersteund:

- L. (Lies) Jansen, projectondersteuner, cluster Richtlijnontwikkeling & Wetenschap (R&W)
- C. (Carla) Sloof, medisch informatiespecialist, cluster R&W
- J. (Jacoba) Greving, epidemioloog, cluster R&W
- G. (Gerda) van der Weele, adviseur patiëntenparticipatie, cluster R&W
- Z. (Zamire) Damen, adviseur farmacotherapie, cluster R&W
- M. (Miesje) Nijs, adviseur implementatie, cluster R&W
- J. (Jacintha) van Balen, adviseur samenwerking, cluster R&W
- S. (Swanet) Wolthuis, programmaleider richtlijnen, cluster R&W

2 Inleiding

2.1 Doel van de standaard

Deze standaard geeft aanbevelingen voor de diagnostiek en behandeling van patiënten met dermatomycosen binnen de huisartsenpraktijk.

2.2 Afbakening van het onderwerp

Zie voor de afbakening van het onderwerp de onderdelen 'scope' en 'buiten de scope' in de hoofdtekst van de standaard.

2.3 Werkwijze

De herziening van deze standaard is gestart in mei 2020. Omdat er weinig grote inhoudelijke aanpassingen werden verwacht, heeft de herziening op bureau niveau plaatsgevonden: Nikki Claassen (wetenschappelijk medewerker) schreef conceptteksten, legde deze voor aan de interne projectgroep en meelezers en verwerkte de commentaren. Carla Sloof (medisch informatiespecialist) verrichte de literatuursearches voor de verschillende uitgangsvragen. Jacoba Greving (epidemioloog) vatte het bewijs systematisch samen en bereidde de conceptaanbevelingen voor, in nauwe samenspraak met Nikki Claassen. Tjerk Wiersma was betrokken als senior wetenschappelijk medewerker.

2.4 Gebruikers van de richtlijn

De richtlijn is primair ontwikkeld voor huisartsen.

2.5 Betrokkenheid beroeps- en patiëntenorganisaties

Bij de herziening van deze standaard waren verschillende wetenschappelijke verenigingen, beroepsorganisaties en patiëntenverenigingen betrokken. Zie voor de betrokken organisaties bij de knelpunteninventarisatie en de commentaar **bijlage 1**. Afgevaardigden van de Nederlandse Vereniging van Dermatologie en Venereologie, de Nederlandse Vereniging van Medische Microbiologie en Huidpatiënten Nederland waren betrokken als meelezers (zie ook hoofdstuk 1).

2.6 Presentatie

De richtlijn kent een digitale presentatie met als doel toekomstige gedeeltelijke herzieningen te vereenvoudigen.

2.7 Implementatie

In de verschillende fasen van de richtlijnontwikkeling heeft de projectgroep rekening gehouden met de implementatie van de richtlijn en de uitvoerbaarheid van de aanbevelingen. Daarbij heeft de projectgroep expliciet gelet op factoren die de invoering van de richtlijn in de praktijk kunnen bevorderen of belemmeren.

2.8 Juridische status van richtlijnen

Richtlijnen bevatten geen wettelijke voorschriften, maar aanbevelingen die zo veel mogelijk op bewijs gebaseerd zijn. Zorgverleners kunnen aan de aanbevelingen voldoen in het streven om kwalitatief goede of 'optimale' zorg te verlenen. Aangezien deze aanbevelingen gebaseerd zijn op 'algemeen bewijs voor optimale zorg' en de inzichten van de projectgroep hierover, kunnen zorgverleners op basis van hun professionele autonomie zo nodig in individuele gevallen afwijken van de richtlijn. Afwijken van richtlijnen is, als de situatie van de patiënt dat vereist, zelfs noodzakelijk. Wanneer zorgverleners van deze richtlijn afwijken, wordt het aanbevolen om dit beargumenteerd en gedocumenteerd, en waar relevant in overleg met de patiënt, te doen.

Bij deze richtlijn hoort een [disclaimer](#).

2.9 Belangenverstrengeling

De meest betrokken interne projectgroepleden en alle meelezers hebben een KNAW Code ter voorkoming van oneigenlijke beïnvloeding door belangenverstrengeling ingevuld. Zie **bijlage 2** voor een samenvattend overzicht. De projectgroepleden hebben geen belangenverstrengeling gemeld. De volledige belangenverklaringen zijn op te vragen via het Kenniscentrum van het NHG (kenniscentrum@nhg.org).

2.10 Financiering

Het Nederlands Huisartsen Genootschap heeft de totstandkoming van deze richtlijn gefinancierd.

3 Methoden

Deze standaard is ontwikkeld volgens de *Handleiding Ontwikkelen van NHG-richtlijnen*. De verkorte versie hiervan is te vinden op [Totstandkoming NHG-Standaarden | NHG-Richtlijnen](#).

3.1 Voorbereidingsfase

Knelpuntenanalyse

Bij de start van het traject hebben de NHG-Adviesraad Standaarden (NAS) en de meelezers knelpunten ingebracht. Er is daarnaast een enquête uitgezet onder huisartsen (via HAweb; respons n = 0) en onder (praktiserende) NHG-werknemers (respons: n = 6). Het doel van deze enquête was om factoren voor de acceptatie en invoering van de vorige standaard te achterhalen die mogelijk een belemmerende rol spelen bij de toekomstige implementatie van de herziene standaard. Daarnaast zijn knelpunten geïnventariseerd bij voor het onderwerp relevante wetenschappelijke verenigingen, beroepsorganisaties en patiëntenverenigingen; zie voor een overzicht hiervan **bijlage 1**. De lijst met knelpunten is vervolgens gerubriceerd en geprioriteerd.

Opstellen van uitgangsvragen

De projectgroep heeft aan het begin van het traject besloten welke uitgangsvragen met de GRADE-methodiek beantwoord worden. Dit betreft alleen het onderdeel over therapeutische interventies. Deze uitgangsvragen zijn geformuleerd volgens het zogenoemde PICO-format (*patient, intervention, control, outcome*). Aan het begin van het traject heeft de projectgroep per uitgangsvraag de patiëntrelevante uitkomstmaten vastgesteld. Deze uitkomstmaten zijn vervolgens geprioriteerd: ze werden gelabeld als cruciaal, belangrijk en niet-belangrijk. Een overzicht van de uitgangsvragen, inclusief de geprioriteerde uitkomstmaten, is opgenomen in **bijlage 3**.

3.2 Ontwikkelingsfase – uitgangsvragen met GRADE

Zoekstrategie en selectie van literatuur

Voor elke uitgangsvraag voerde een medisch informatiespecialist van het NHG een literatuursearch uit.

Zie **bijlage 4** voor de zoekstrategieën per uitgangsvraag. De gevonden literatuur is gescreend op basis van titel en abstract. De meest relevante literatuur werd geselecteerd en de volledige tekst van het artikel aangevraagd. Zie **bijlage 5** voor de resultaten van de literatuurselectie, die zijn samengevat in PRISMA-stroomdiagrammen.

In eerste instantie zijn systematische reviews (SR's) van goede kwaliteit gebruikt voor de beantwoording van de uitgangsvragen; daarna werd naar individuele onderzoeken gekeken, waarbij werd gefilterd op methodologie (RCT's). De kwaliteit van de SR's of van de evidence-samenvattingen die deel uitmaakten van een richtlijn werd beoordeeld met de [AMSTAR-criteria](#); alleen SR's die aan enkele minimale eisen voldeden (componenten PICO beschreven; PICO aansluitend bij uitgangsvraag; systematische search uitgevoerd; geïnccludeerde artikelen beschreven; recente zoekdatum) werden gebruikt. Indien er voor een uitgangsvraag een geschikte SR werd gevonden, zijn aanvullend individuele RCT's van na de sluitingsdatum van de zoekactie van deze SR gescreend.

Samenvatting van het wetenschappelijke bewijs

Indien er voor een uitgangsvraag een geschikte SR werd gevonden, werd de samenvatting van het wetenschappelijk bewijs uit deze SR gebruikt. Voor 1 uitgangsvraag heeft de epidemioloog de resultaten van individuele onderzoeken gepoold met behulp van [Review Manager](#). **Bijlage 6** bevat de forest plots (gepoolde resultaten).

Beoordeling en gradering van het wetenschappelijke bewijs

Het beoordelen en graderen van het bewijs heeft plaatsgevonden met de GRADE-methode. GRADE beoordeelt de zogenoemde body of evidence: de verzameling van alle gevonden onderzoeken per uitkomstmaat. De onderverdeling van de kwaliteit van het wetenschappelijk bewijs kent 4 niveaus: hoog, redelijk, laag of zeer laag. Een hoge kwaliteit wil

zeggen dat het geschatte en het werkelijke effect dicht bij elkaar liggen. Naarmate de kwaliteit van bewijs lager is, neemt de onzekerheid daarover toe (zie **tabel 1**).

Tabel 1. Definitie kwaliteit van bewijs

Kwaliteit	Interpretatie
Hoog	Het werkelijke effect ligt dicht in de buurt van de schatting van het effect.
Redelijk	Het werkelijke effect ligt waarschijnlijk dicht bij de schatting van het effect, maar er is een mogelijkheid dat het hier substantieel van afwijkt.
Laag	Het werkelijke effect kan substantieel verschillend zijn van de schatting van het effect.
Zeer laag	We zijn onzeker over het werkelijke effect.

Bij het beoordelen van het verschil in effecten tussen interventies is gelet op het bestaan van klinisch relevante verschillen tussen interventies. Daarvoor wordt bij voorkeur gelet op absolute verschillen (indien deze gegevens beschikbaar zijn). De NHG-projectgroep heeft per uitkomstmaat bepaald wat de grens voor een klinisch relevant verschil (voor- of nadeel) is. Op basis van consensus is besloten dat voor alle uitkomstmaten een absolute verandering van > 10% als klinisch relevant wordt aangemerkt.

Van bewijs naar aanbeveling

Na de samenvatting en beoordeling van het wetenschappelijk bewijs volgt de vertaling van de resultaten naar aanbevelingen voor de praktijk, ofwel de zogenoemde vertaalslag ‘Van bewijs naar aanbeveling’. Ook praktische en contextuele factoren spelen een rol, om tot goed toepasbare aanbevelingen te komen. De volgende 6 factoren komen hierbij aan de orde:

- Voor- en nadelen
- Kwaliteit van bewijs
- Waarden en voorkeuren van patiënten
- Kosten
- NB De projectgroep heeft geen formele kosteneffectiviteits- of budgetimpactanalyses gedaan.
- Aanvaardbaarheid
- Haalbaarheid

GRADE maakt een onderverdeling in sterke en voorwaardelijke (zwakke) aanbevelingen. Het NHG brengt dit tot uitdrukking door de formulering van de aanbeveling (zie **tabel 2**). De hierboven genoemde factoren bepalen of een aanbeveling sterk of zwak wordt geformuleerd.

Tabel 2. Voorkeursformuleringen aanbevelingen op basis van GRADE

Gradering aanbeveling	Betekenis	Voorkeursformulering
STERK VOOR	De voordelen zijn groter dan de nadelen voor bijna alle patiënten. Alle of nagenoeg alle geïnformeerde patiënten zullen waarschijnlijk deze optie kiezen.	We bevelen [interventie] aan.
ZWAK VOOR	De voordelen zijn groter dan de nadelen voor een meerderheid van de patiënten, maar niet voor iedereen. De meerderheid van de geïnformeerde patiënten zal waarschijnlijk deze optie kiezen.	Overweeg [interventie], bespreek de voor- en nadelen.
NEUTRAAL	...	

ZWAK TEGEN	De nadelen zijn groter dan de voordelen voor een meerderheid van de patiënten, maar niet voor iedereen. De meerderheid van de geïnformeerde patiënten zal waarschijnlijk deze optie kiezen.	Wees terughoudend met [interventie], bespreek de voor- en nadelen.
STERK TEGEN	De nadelen zijn groter dan de voordelen voor bijna alle patiënten. Alle of nagenoeg alle geïnformeerde patiënten zullen waarschijnlijk deze optie kiezen.	We bevelen [interventie] niet aan.

Synthese van bewijs en opstellen van aanbevelingen

De epidemioloog heeft de literatuur samengevat en beoordeeld; vervolgens is in samenwerking met de wetenschappelijk medewerker een concepttekst geschreven waarop de interne projectgroep en meelezers commentaar konden leveren. De conclusies die de epidemioloog en wetenschappelijk medewerker uit de literatuur trokken, vormden de basis voor het opstellen van de aanbevelingen. De verantwoordelijk wetenschappelijk medewerker deed daarvoor een voorzet, die tijdens projectgroepvergaderingen werd besproken. Ook werden conceptaanbevelingen in diverse stadia aan de meelezers voorgelegd. Op basis van discussies binnen de projectgroep en suggesties van meelezers werden vervolgens aanpassingen gemaakt. De aanbevelingen zijn tot stand gekomen op basis van (informele) consensus binnen de projectgroep en met de meelezers.

3.3 Ontwikkelingsfase – overig

Niet-GRADE-onderdelen

- Voor het detail Aanvullende diagnostiek bij dermatomycosen is ervoor gekozen de uitgangsvraag niet te beantwoorden met GRADE, omdat deze uitgangsvraag niet voldoende hoog werd geprioriteerd en omdat de verwachting was dat hoofdzakelijk praktische argumenten (en het ontbreken van nieuwe wetenschappelijke inzichten) een rol zouden spelen bij het vormen van de aanbeveling. Er is voor de uitgangsvraag wel een systematische zoekactie uitgevoerd, maar er vond geen systematische selectie, beoordeling en gradering van de evidence plaats. De gevonden literatuur is narratief beschreven.
- Voor sommige onderdelen van de standaard is alleen oriënterend (en dus geen systematisch) literatuuronderzoek verricht, bijvoorbeeld omdat alleen de getallen op sommige punten een update verdienden. Dit is het geval in het onderdeel Achtergronden (onderdeel epidemiologie, etiologie, pathofysiologie en prognose).
- Daarnaast geven we in sommige delen van de hoofdtekst ook praktische adviezen die niet worden onderbouwd (in een detail), zoals in de onderdelen anamnese, lichamelijk onderzoek, evaluatie, controles en verwijzingen. Deze en alle overige tekstgedeelten in de hoofdtekst (zonder een gekoppeld detail) zijn – na discussie binnen de projectgroep en medebeoordeling door de meelezers – op basis van consensus tot stand gekomen.
- Tot slot werd een deel van de details niet inhoudelijk herzien, maar alleen geredigeerd. In deze details wordt expliciet benoemd dat er voor de huidige versie van de standaard geen nieuw literatuuronderzoek is verricht.

Patiëntenperspectief

Om het patiëntenperspectief in de standaard te waarborgen heeft een afgevaardigde van de patiëntenvereniging Huidpatiënten Nederland de standaard op diverse momenten in de ontwikkelfase meegelezen en van commentaar voorzien. Ook de interne projectgroepleden en overige meelezers hebben met uitgesproken aandacht voor het patiëntenperspectief aan de herziening van de standaard gewerkt.

Op de NHG-publiekssite [Thuisarts.nl](https://thuisarts.nl) staan teksten die ontleend zijn aan de standaard en bedoeld zijn als de patiëntenversie van de standaard.

Kennislacunes

Tijdens de ontwikkeling van de standaard werd ook duidelijk waar de kennislacunes zitten rond het onderwerp van de standaard. Aan het eind van het traject selecteerde de projectgroep 6 kennislacunes. Deze kennislacunes zijn gepubliceerd op [Lacunes & onderzoeken / NHG-Richtlijnen](#). Door onderzoek ingevulde kennislacunes kunnen bij een toekomstige herziening van de standaard worden meegenomen als onderbouwing voor de aanbevelingen.

3.4 Commentaar- en autorisatiefase

In april tot en met juni 2021 vonden de in- en externe commentaarronde plaats. De conceptstandaard werd ter commentaar verzonden naar verschillende wetenschappelijke verenigingen, beroepsorganisaties en patiëntenverenigingen (zie **bijlage 1**). Er werd een NAS-focusgroep georganiseerd op 15 april 2021, waarbij alle aanwezige leden de standaard van commentaar hebben voorzien. Drie huisartsen gaven via het ledenforum HAweb commentaar op de standaard. De NHG Autorisatiecommissie (AC) heeft de standaard op 3 november 2021 geautoriseerd.

3.5 Procedure voor herziening

Deze standaard wordt periodiek herzien. Uiterlijk in 2026 bepaalt het NHG of deze richtlijn nog actueel is. Zo nodig wordt een nieuwe werk- of projectgroep geïnstalleerd om de standaard te herzien. De geldigheid van deze standaard komt eerder te vervallen indien nieuwe ontwikkelingen aanleiding zijn om een herzieningstraject te starten.

BIJLAGEN

Bijlage 1 Betrokken wetenschappelijke verenigingen, beroepsorganisaties en patiëntenverenigingen

De volgende wetenschappelijke verenigingen, beroepsorganisaties en patiëntenverenigingen zijn benaderd tijdens de knelpunteninventarisatie en/of commentaarronde of op een andere manier betrokken bij het ontwikkelen van de standaard.

Naam organisatie	Knelpunten-inventarisatie	Commentaar-ronde	Overig
Bijwerkingencentrum LAREB	ja	ja	
Bond van de Generieke Geneesmiddelenindustrie Nederland	nee	ja	
Domus Medica België	nee	ja	
Federatie Medisch Coördinerende Centra	ja	ja	
Geneesmiddelenbulletin	nee	ja	
Hoofdredacteur Huisarts en Wetenschap	nee	ja	
Huidpatiënten Nederland	ja	ja	Afvaardiging meezeer gedurende hele proces van richtlijnontwikkeling
InEen, vereniging van organisaties voor eerstelijnszorg	nee	ja	
Instituut Verantwoord Medicijngebruik	ja	ja	
Koninklijke Nederlandse Maatschappij ter bevordering van de Pharmacie (KNMP/GIC)	ja	ja	
Landelijke Huisartsen Vereniging	nee	ja	
Nederlandse Vereniging van Dermatologie en Venereologie	ja	ja	Afvaardiging meezeer gedurende hele proces van richtlijnontwikkeling
Nederlandse Vereniging van Medische Microbiologie	ja	ja	Afvaardiging meezeer gedurende hele proces van richtlijnontwikkeling
NHG-Standaarden Adviesraad (NAS)	ja	ja	Deelname aan focusgroep over gehele conceptstandaard vóór externe commentaarronde
RIVM/werkgroep Landelijke Coördinatie Infectieziektenbestrijding (LCI)	ja	ja	
Vereniging Innovatieve Geneesmiddelen	nee	ja	
Zorginstituut Nederland	nee	ja	
Zorgverzekeraars Nederland	nee	ja	

Bijlage 2 Samenvattende tabel KNAW belangenverklaringen

Werk-Groeplid	Functie	Nevenfuncties/-werkzaamheden	(Mogelijke) belangen*	Getekend op	Actie
Markus Starink	Dermatoloog, Amsterdam UMC, Huid Medisch Centrum	GGD SOA polikliniek, 1 avond per maand supervisor, betaald		21-8-20	
Karin Van Dijk	Arts-microbioloog AmsterdamUMC	ZonMW-subsidie (Projectnummer 50-54100-98-149) voor onderzoek naar maagzuurremmers als risicofactor voor ESBL-dragerschap.		31-8-20	
Claudy Oliveira dos Santos	Arts-microbioloog, Laboratorium voor Medische Microbiologie en Infectieziekten (LMMI), Isala Klinieken	- Bestuurslid van de sectie bacteriologie/mycologie van de Stichting Kwaliteitsbewaking van de Medische Laboratoriumdiagnostiek (SKML), het verzorgen van externe mycologische kwaliteitsbewakingsrondzendingen voor de Medisch Microbiologisch Laboratoria (MML's) in Nederland. Dit is een functie met een jaarlijkse vergoeding voor onze afdeling, er is geen persoonlijke vergoeding/betaling. - Promovendus Medische Mycologie, Medische Microbiologie en Infectiepreventie te Radboudumc Nijmegen. Onbetaald.		18-8-20	
Sylvia Groot	- Secretaris Huidpatiënten Nederland - Voorzitter Lichen Planus Vereniging Nederland Beide functies zijn onbetaalde vrijwilligersfuncties.		Huidpatiënten Nederland is in het kader van het patiëntenperspectief benaderd voor deelname aan de werkgroep.	25-8-20	
NHG					
Nikki Claassen	Huisarts en wetenschappelijk medewerker NHG	- Wetenschappelijk tekstschrjver Richtlijn palliatieve sedatie (IKNL) - Als alumnus lid van de werkgroep EBM-onderwijs van de ha-opleiding VUmc (betaald)		8-9-20	
Jacoba Greving	Wetenschappelijk medewerker/ Epidemioloog NHG	Copromotor van aiossen (UMC Utrecht)		6-9-21	
Tjerk Wiersma	Huisarts en senior wetenschappelijk medewerker NHG			24-8-20	

Dit betreft: persoonlijke financiële belangen, persoonlijke relaties, extern gefinancierd onderzoek, intellectuele belangen of reputatie, overige belangen (zie voor de uitgebreide vragen de KNAW-belangenverklaring). Een blanco cel in de tabel geeft aan dat de betreffende persoon geen van de genoemde belangen heeft.

Bijlage 3 Uitgangsvragen

Uitgangsvraag (PICO)	Uitkomstmaten (O)
<i>Beleid</i>	
1. Welke lokale antimycotica zijn aan te bevelen bij de behandeling van onychomycosen? P: Patiënten met onychomycose I: Lokaal antimycotivum C: Andere lokale behandeling/geen behandeling/placebo	Cruciaal: • Volledig herstel (indien niet onderzocht: mycologisch en/of klinisch herstel) • Bijwerkingen Belangrijk: • Tijd tot herstel • Recidieven • Bijwerkingen
2. Is een (chemische of chirurgische) nagelextractie aan te bevelen bij patiënten met een onychomycose? P: Patiënten met onychomycose I: Nagelextractie (chemisch/chirurgisch) C: Andere behandeling/geen behandeling/placebo	Cruciaal: • Volledig herstel (indien niet onderzocht: mycologisch en/of klinisch herstel) • Bijwerkingen Belangrijk: • Tijd tot herstel • Recidieven
3. Is laser- of lichttherapie aan te bevelen bij de behandeling van onychomycosen? P: Patiënten met onychomycose I: Laser- of lichtmonotherapie C: Andere behandeling/geen behandeling/placebo	Cruciaal: • Volledig herstel (indien niet onderzocht: mycologisch en/of klinisch herstel) • Bijwerkingen Belangrijk: • Tijd tot herstel • Recidieven
4. Zijn combinatiepreparaten (antimycoticum/corticosteroïd) ten opzichte van andere lokale behandelingen aan te bevelen bij de behandeling van patiënten met een dermatomycose? P: Patiënten met een dermatomycose I: Combinatiebehandeling antimycoticum plus corticosteroïd C: Solitaire antimycoticum	Cruciaal: • Volledig herstel (indien niet onderzocht: mycologisch en/of klinisch herstel) • Bijwerkingen Belangrijk: • Tijd tot herstel • Recidieven • Jeuk
5. Welke lokale behandelingen zijn aan te bevelen bij de behandeling van (recidief) pityriasis versicolor? P: Patiënten met (recidief) pityriasis versicolor I: Lokale behandeling seleniumsulfide/imidazolen/allylaminen/hydroxypiridonon C: Andere lokale behandeling/geen behandeling/placebo	Cruciaal: • Volledig herstel (indien niet onderzocht: mycologisch en/of klinisch herstel) • Bijwerkingen Belangrijk: • Tijd tot herstel • Recidieven • Tijd tot recidieven
6. Welke orale behandelingen zijn aan te bevelen bij de behandeling van (recidief) pityriasis versicolor? P: Patiënten met (recidief) pityriasis versicolor I: Orale behandeling imidazol/allylamine C: Andere behandeling/geen behandeling/placebo	Cruciaal: • Volledig herstel (indien niet onderzocht: mycologisch en/of klinisch herstel) • Bijwerkingen Belangrijk: • Tijd tot herstel • Recidieven • Tijd tot recidieven
7. Welke lokale antimycotica zijn aan te bevelen bij de behandeling van tinea pedis? P: Patiënten met tinea pedis	Cruciaal: • Volledig herstel (indien niet onderzocht: mycologisch en/of klinisch herstel) • Bijwerkingen

I: Lokale behandeling (imidazolen/allylaminen/hydroxypiridonon) C: Andere lokale behandeling	Belangrijk: • Tijd tot herstel • Recidieven • Tijd tot recidieven
8. Welke lokale antimycotica zijn aan te bevelen bij de profylaxe van recidiverende tinea pedis? P: Patiënten met recidiverende tinea pedis I: Onderhoud lokale imidazolen/allylaminen/hydroxypiridonon C: Andere lokale behandeling/geen behandeling/placebo	Cruciaal: • Recidieven • Bijwerkingen Belangrijk: • Tijd tot recidieven

Bijlage 4 Zoekstrategieën

Search 1 (Uitgangsvraag 1 en 3) (laatste zoekdatum: 03-08-2020)

- Welke lokale antimycotica zijn aan te bevelen bij de behandeling van onychomycosen?
- Is laser- of lichttherapie aan te bevelen bij de behandeling van onychomycosen?

Systematic Reviews

PubMed

("Onychomycosis"[Mj] OR onychomycos*[tiab] OR nail-fung*[tiab] OR tinea-unguim[tiab])
AND
("Anti-Infective Agents, Local"[Mj] OR "Phototherapy"[Mj] OR "Laser Therapy"[Mj] OR "Ointments"[Mj] OR laser*[tiab] OR phototherap*[tiab] OR photo-therap*[tiab] OR light-therap*[tiab] OR lighttherap*[tiab] OR local*[ti] OR topical*[ti] OR ointment*[tiab] OR ("Antifungal Agents" [Pharmacological Action] OR "Urea"[Mj] OR antifungal[tiab] OR anti-fungal[tiab] OR antimycotic*[tiab] OR anti-mycotic*[tiab] OR urea[tiab] OR ureum[tiab]) AND ("Administration, Topical"[Mj] OR topical*[tiab] OR local*[tiab] OR ointment*[tiab] OR lacquer*[tiab] OR ungual[tiab] OR transungual*[tiab]))
AND ("2007/01/01"[PDat] : "3000/12/31"[PDat]) AND (dutch[la] OR english[la]) NOT (animals[mh] NOT humans[mh])
AND (systematic review[pt] OR meta-analysis[pt] OR meta-anal*[tiab] OR metaanal*[tiab] OR quantitative review[tiab] OR systematic review[tiab] OR methodologic review[tiab] OR systematic[sb] OR "The Cochrane database of systematic reviews"[Jour] NOT (letter[pt] OR comment[pt] OR editorial[pt]))

31 resultaten

opgeslagen als "vraag 1 onychomycosis lokaal SR 030820 (31)"

Embase

('onychomycosis'/exp OR onychomycos*:ab,ti OR nail-fung*:ab,ti OR tinea-unguim:ab,ti)
AND
('local therapy'/exp/mj OR 'topical antiinfective agent'/exp/mj OR 'phototherapy'/exp/mj OR 'ointment'/de/mj OR laser*:ab,ti OR phototherap*:ab,ti OR photo-therap*:ab,ti OR light-therap*:ab,ti OR lighttherap*:ab,ti OR local*:ti OR topical*:ti OR ointment*:ab,ti OR (('antifungal agent'/exp OR 'urea'/exp OR antifungal:ab,ti OR anti-fungal:ab,ti OR antimycotic*:ab,ti OR anti-mycotic*:ab,ti OR urea:ab,ti OR ureum:ab,ti) AND ('topical drug administration'/exp/mj OR topical*:ab,ti OR local*:ab,ti OR ointment*:ab,ti OR lacquer*:ab,ti OR ungual:ab,ti OR transungual*:ab,ti))
AND [2007-2020]/py AND ([dutch]/lim OR [english]/lim)
AND ('systematic review'/exp OR 'meta analysis'/exp OR systematic-review:ab,ti OR meta-anal*:ab,ti OR metaanal*:ab,ti OR quantitative-review:ab,ti OR methodologic-review:ab,ti) NOT 'conference abstract'/it

47 resultaten

Ontdubbeling

78 referenties geïmporteerd in Endnote, 27 dubbele verwijderd --> **51 resultaten**

RCT's

PubMed

("Onychomycosis"[Mj] OR onychomycos*[tiab] OR nail-fung*[tiab] OR tinea-unguim[tiab])
AND
("Anti-Infective Agents, Local"[Mj] OR "Phototherapy"[Mj] OR "Laser Therapy"[Mj] OR "Ointments"[Mj] OR laser*[tiab] OR phototherap*[tiab] OR photo-therap*[tiab] OR light-therap*[tiab] OR lighttherap*[tiab] OR local*[ti] OR topical*[ti] OR ointment*[tiab] OR ("Antifungal Agents" [Pharmacological Action] OR "Urea"[Mj] OR antifungal[tiab] OR anti-fungal[tiab] OR antimycotic*[tiab] OR anti-mycotic*[tiab] OR urea[tiab] OR ureum[tiab]) AND ("Administration, Topical"[Mj] OR topical*[tiab] OR local*[tiab] OR ointment*[tiab] OR lacquer*[tiab] OR ungual[tiab] OR transungual*[tiab]))
AND ("2007/01/01"[PDat] : "3000/12/31"[PDat]) AND (dutch[la] OR english[la]) NOT (animals[mh] NOT humans[mh])
AND (Randomized controlled trial[pt] OR Randomized controlled trials as topic[mh] OR random*[tiab] OR rct[tiab] OR pragmatic clinical trial*[tiab] OR practical clinical trial*[tiab] OR non-inferiority trial*[tiab] OR noninferiority trial*[tiab] OR superiority trial*[tiab] OR equivalence clinical trial*[tiab]) NOT (animals[mh] NOT humans[mh]) NOT ((systematic review[pt] OR meta-analysis[pt] OR meta-anal*[tiab] OR metaanal*[tiab] OR quantitative review[tiab] OR systematic review[tiab] OR methodologic

review[tiab] OR systematic[sb] OR "The Cochrane database of systematic reviews"[Jour] NOT (letter[pt] OR comment[pt] OR editorial[pt]))

105 resultaten

opgeslagen als "vraag 1 onychomycosis lokaal RCT 030820 (105)"

Embase

('onychomycosis'/exp OR onychomycos*:ab,ti OR nail-fung*:ab,ti OR tinea-unguim:ab,ti)

AND

('local therapy'/exp/mj OR 'topical antiinfective agent'/exp/mj OR 'phototherapy'/exp/mj OR 'ointment'/de/mj OR laser*:ab,ti OR phototherap*:ab,ti OR photo-therap*:ab,ti OR light-therap*:ab,ti OR lighttherap*:ab,ti OR local*:ti OR topical*:ti OR ointment*:ab,ti OR (('antifungal agent'/exp OR 'urea'/exp OR antifungal:ab,ti OR anti-fungal:ab,ti OR antimycotic*:ab,ti OR anti-mycotic*:ab,ti OR urea:ab,ti OR ureum:ab,ti) AND ('topical drug administration'/exp/mj OR topical*:ab,ti OR local*:ab,ti OR ointment*:ab,ti OR lacquer*:ab,ti OR ungual:ab,ti OR transungual*:ab,ti)))

AND [2007-2020]/py AND ([dutch]/lim OR [english]/lim)

AND (('randomized controlled trial'/exp OR randomi*:ab,ti OR randomly:ab,ti OR RCT:ab,ti OR pragmatic-clinical-trial*:ab,ti OR practical-clinical-trial*:ab,ti OR non-inferiority-trial*:ab,ti OR noninferiority-trial*:ab,ti OR superiority-trial*:ab,ti OR equivalence-clinical-trial*:ab,ti) NOT ('systematic review'/exp OR 'meta analysis'/exp OR systematic-review:ab,ti OR meta-anal*:ab,ti OR metaanal*:ab,ti OR quantitative-review:ab,ti OR methodologic-review:ab,ti) NOT 'conference abstract'/it

103 resultaten

Ontdubbeling

208 referenties geïmporteerd in Endnote, 86 dubbele verwijderd --> **122 resultaten**

Search 2 (Uitgangsvraag 2) (laatste zoekdatum: 04-01-21)

- Is een (chemische of chirurgische) nagelextractie aan te bevelen bij patiënten met een onychomycose?

Systematic reviews

PubMed

("Onychomycosis"[Mj] OR onychomycos*[tiab] OR nail-fung*[tiab] OR tinea-unguim[tiab]) AND ("Nails/surgery"[Mj] OR "Urea"[Mj] OR nail-avulsion*[tiab] OR nail-extraction*[tiab] OR nail-debridement*[tiab] OR nail-remov*[tiab] OR avulsion*[ti] OR extraction*[ti] OR debridement*[ti] OR (remov*[ti] AND nail*[ti]) OR urea[tiab] OR ureum[tiab])

AND (dutch[la] OR english[la]) NOT (animals[mh] NOT humans[mh])

AND (systematic review[pt] OR meta-analysis[pt] OR meta-anal*[tiab] OR metaanal*[tiab] OR quantitative review[tiab] OR systematic review[tiab] OR methodologic review[tiab] OR systematic[sb] OR "The Cochrane database of systematic reviews"[Jour] NOT (letter[pt] OR comment[pt] OR editorial[pt]))

4 resultaten

Opgeslagen als "vraag 2 nagelextractie SR 040121 (4)"

(vorige versie "vraag 2 nagelextractie SR 030820 (2)" (searchresultaat onveranderd op 30-10))

Embase

('onychomycosis'/exp OR onychomycos*:ab,ti OR nail-fung*:ab,ti OR tinea-unguim:ab,ti)

AND

('nail avulsion'/exp OR 'urea'/exp OR nail-avulsion*:ab,ti OR nail-extraction*:ab,ti OR nail-debridement*:ab,ti OR nail-remov*:ab,ti OR avulsion*:ti OR extraction*:ti OR debridement*:ti OR (remov*:ti AND nail*:ti) OR urea:ab,ti OR ureum:ab,ti)

AND [2007-2020]/py AND ([dutch]/lim OR [english]/lim)

AND ('systematic review'/exp OR 'meta analysis'/exp OR systematic-review:ab,ti OR meta-anal*:ab,ti OR metaanal*:ab,ti OR quantitative-review:ab,ti OR methodologic-review:ab,ti) NOT 'conference abstract'/it

6 resultaten (waaronder de 4 uit PubMed)

(vorige versie 2 resultaten, dezelfde als in PubMed) (onveranderd op 30-10 tov 03-08)

RCT's

PubMed

("Onychomycosis"[Mj] OR onychomycos*[tiab] OR nail-fung*[tiab] OR tinea-unguium[tiab])

AND

("Nails/surgery"[Mj] OR "Urea"[Mj] OR nail-avulsion*[tiab] OR nail-extraction*[tiab] OR nail-debridement*[tiab] OR nail-remov*[tiab] OR avulsion*[ti] OR extraction*[ti] OR debridement*[ti] OR (remov*[ti] AND nail*[ti]) OR urea[tiab] OR ureum[tiab]) AND (dutch[la] OR english[la]) NOT (animals[mh] NOT humans[mh])

AND (Randomized controlled trial[pt] OR Randomized controlled trials as topic[mh] OR random*[tiab] OR rct[tiab] OR pragmatic clinical trial*[tiab] OR practical clinical trial*[tiab] OR non-inferiority trial*[tiab] OR noninferiority trial*[tiab] OR superiority trial*[tiab] OR equivalence clinical trial*[tiab]) NOT (animals[mh] NOT humans[mh]) NOT ((systematic review[pt] OR meta-analysis[pt] OR meta-anal*[tiab] OR metaanal*[tiab] OR quantitative review[tiab] OR systematic review[tiab] OR methodologic review[tiab] OR systematic[sb] OR "The Cochrane database of systematic reviews"[Jour] NOT (letter[pt] OR comment[pt] OR editorial[pt])))

19 resultaten

opgeslagen als "vraag 2 nagelextractie v2 RCT 040121 (19)"

Embase

('onychomycosis'/exp OR onychomycos*:ab,ti OR nail-fung*:ab,ti OR tinea-unguium:ab,ti)

AND

('nail avulsion'/exp OR 'urea'/exp OR nail-avulsion*:ab,ti OR nail-extraction*:ab,ti OR nail-debridement*:ab,ti OR nail-remov*:ab,ti OR avulsion*:ti OR extraction*:ti OR debridement*:ti OR (remov*:ti AND nail*:ti) OR urea:ab,ti OR ureum:ab,ti)

AND ([dutch]/lim OR [english]/lim)

AND (('randomized controlled trial'/exp OR randomi*:ab,ti OR randomly:ab,ti OR RCT:ab,ti OR pragmatic-clinical-trial*:ab,ti OR practical-clinical-trial*:ab,ti OR non-inferiority-trial*:ab,ti OR noninferiority-trial*:ab,ti OR superiority-trial*:ab,ti OR equivalence-clinical-trial*:ab,ti) NOT ('systematic review'/exp OR 'meta analysis'/exp OR systematic-review:ab,ti OR meta-anal*:ab,ti OR metaanal*:ab,ti OR quantitative-review:ab,ti OR methodologic-review:ab,ti)) NOT 'conference abstract'/it

24 resultaten

Ontdubbeling

43 referenties geïmporteerd in Endnote, 18 dubbele verwijderd --> **25 resultaten**

Search 3 (Uitgangsvraag 4) (laatste zoekdatum: 03-08-2020)

- Zijn combinatiepreparaten (antimycoticum/corticosteroïd) ten opzichte van andere lokale behandelingen effectief voor de behandeling van patiënten met een dermatomycose?

Systematic Reviews

PubMed

("Dermatomycoses"[Mj] OR "Intertrigo"[Mj] OR dermatomycos*[tiab] OR intertrigo[tiab] OR tinea[tiab] OR Candidiasis[tiab] OR Dermatophytos*[tiab] OR Trichophytos*[tiab] OR Trichophyton-mentagrophytes[tiab] OR onychomycos*[tiab] OR nail-fungus[tiab] OR athlete-foot[tiab] OR athletes-foot[tiab] OR Trichophytia-Profunda[tiab] OR blastomyco*[tiab] OR hyalohyphomycos*[tiab] OR mycetoma[tiab] OR sporotrichos*[tiab])

AND

(combination-therap*[tiab] OR combination-treatment*[tiab] OR combin*[ti] OR ("Adrenal Cortex Hormones"[Mh] OR corticosteroid*[tiab] OR corticoid*[tiab] OR hydrocortison*[tiab]) AND ("Antifungal Agents"[Mh] OR "Antifungal Agents" [Pharmacological Action] OR antifungal*[tiab] OR anti-fungal[tiab] OR antimycotic*[tiab] OR anti-mycotic*[tiab] OR miconazol*[tiab] OR terbinafin*[tiab])) AND ("Administration, Topical"[Mh] OR "Ointments"[Mh] OR topical*[tiab] OR local*[tiab] OR ointment*[tiab] OR cream[tiab] OR creams[tiab] OR preparation*[tiab]))

AND ("2007/01/01"[PDat] : "3000/12/31"[PDat]) AND (dutch[la] OR english[la]) NOT (animals[mh] NOT humans[mh])

AND (systematic review[pt] OR meta-analysis[pt] OR meta-anal*[tiab] OR metaanal*[tiab] OR quantitative review[tiab] OR systematic review[tiab] OR methodologic review[tiab] OR systematic[sb] OR "The Cochrane database of systematic reviews"[Jour] NOT (letter[pt] OR comment[pt] OR editorial[pt]))

12 resultaten

Opgeslagen als "vraag 4 combinatiepreparaten SR 030820 (12)"

Embase

('dermatomycosis'/exp/mj OR 'intertrigo'/exp/mj OR dermatomycos*:ab,ti OR intertrigo:ab,ti OR tinea:ab,ti OR Candidiasis:ab,ti OR Dermatophytos*:ab,ti OR Trichophytos*:ab,ti OR Trichophyton-mentagrophytes:ab,ti OR onychomycos*:ab,ti OR nail-fungus:ab,ti OR athlete-foot:ab,ti OR athletes-foot:ab,ti OR Trichophytia-Profunda:ab,ti OR blastomyco*:ab,ti OR hyalohyphomycos*:ab,ti OR mycetoma:ab,ti OR sporotrichos*:ab,ti)

AND

(combination-therap*:ab,ti OR combination-treatment*:ab,ti OR combin*:ti OR (('corticosteroid'/exp OR corticosteroid*:ab,ti OR corticoid*:ab,ti OR hydrocortison*:ab,ti) AND ('antifungal agent'/exp OR antifungal*:ab,ti OR anti-fungal:ab,ti OR antimycotic*:ab,ti OR anti-mycotic*:ab,ti OR miconazol*:ab,ti OR terbinafin*:ab,ti)) AND ('topical drug administration'/exp OR 'ointment'/de OR topical*:ab,ti OR local*:ab,ti OR ointment*:ab,ti OR cream:ab,ti OR creams:ab,ti OR preparation*:ab,ti))

AND [2007-2020]/py AND ([dutch]/lim OR [english]/lim)

AND ('systematic review'/exp OR 'meta analysis'/exp OR systematic-review:ab,ti OR meta-anal*:ab,ti OR metaanal*:ab,ti OR quantitative-review:ab,ti OR methodologic-review:ab,ti) NOT 'conference abstract'/it

13 resultaten

Ontdubbeling

25 referenties geïmporteerd, 8 dubbele verwijderd --> **17 resultaten**

RCT's

PubMed

("Dermatomycoses"[Mj] OR "Intertrigo"[Mj] OR dermatomycos*[tiab] OR intertrigo[tiab] OR tinea[tiab] OR Candidiasis[tiab] OR Dermatophytos*[tiab] OR Trichophytos*[tiab] OR Trichophyton-mentagrophytes[tiab] OR onychomycos*[tiab] OR nail-fungus[tiab] OR athlete-foot[tiab] OR athletes-foot[tiab] OR Trichophytia-Profunda[tiab] OR blastomyco*[tiab] OR hyalohyphomycos*[tiab] OR mycetoma[tiab] OR sporotrichos*[tiab])

AND

(combination-therap*[tiab] OR combination-treatment*[tiab] OR combin*[ti] OR (('Adrenal Cortex Hormones"[Mh] OR corticosteroid*[tiab] OR corticoid*[tiab] OR hydrocortison*[tiab]) AND ("Antifungal Agents"[Mh] OR "Antifungal Agents" [Pharmacological Action] OR antifungal*[tiab] OR anti-fungal[tiab] OR antimycotic*[tiab] OR anti-mycotic*[tiab] OR miconazol*[tiab] OR terbinafin*[tiab])) AND ("Administration, Topical"[Mh] OR "Ointments"[Mh] OR topical*[tiab] OR local*[tiab] OR ointment*[tiab] OR cream[tiab] OR creams[tiab] OR preparation*[tiab]))

AND ("2007/01/01"[PDat] : "3000/12/31"[PDat]) AND (dutch[la] OR english[la]) NOT (animals[mh] NOT humans[mh])

AND (Randomized controlled trial[pt] OR Randomized controlled trials as topic[mh] OR random*[tiab] OR rct[tiab] OR pragmatic clinical trial*[tiab] OR practical clinical trial*[tiab] OR non-inferiority trial*[tiab] OR noninferiority trial*[tiab] OR superiority trial*[tiab] OR equivalence clinical trial*[tiab]) NOT (animals[mh] NOT humans[mh]) NOT ((systematic review[pt] OR meta-analysis[pt] OR meta-anal*[tiab] OR metaanal*[tiab] OR quantitative review[tiab] OR systematic review[tiab] OR methodologic review[tiab] OR systematic[ab] OR "The Cochrane database of systematic reviews"[Jour] NOT (letter[pt] OR comment[pt] OR editorial[pt])))

19 resultaten

Opgeslagen als "vraag 4 combinatiepreparaten RCT 030820 (19)"

Embase

('dermatomycosis'/exp/mj OR 'intertrigo'/exp/mj OR dermatomycos*:ab,ti OR intertrigo:ab,ti OR tinea:ab,ti OR Candidiasis:ab,ti OR Dermatophytos*:ab,ti OR Trichophytos*:ab,ti OR Trichophyton-mentagrophytes:ab,ti OR onychomycos*:ab,ti OR nail-fungus:ab,ti OR athlete-foot:ab,ti OR athletes-foot:ab,ti OR Trichophytia-Profunda:ab,ti OR blastomyco*:ab,ti OR hyalohyphomycos*:ab,ti OR mycetoma:ab,ti OR sporotrichos*:ab,ti)

AND

(combination-therap*:ab,ti OR combination-treatment*:ab,ti OR combin*:ti OR (('corticosteroid'/exp OR corticosteroid*:ab,ti OR corticoid*:ab,ti OR hydrocortison*:ab,ti) AND ('antifungal agent'/exp OR antifungal*:ab,ti OR anti-fungal:ab,ti OR antimycotic*:ab,ti OR anti-mycotic*:ab,ti OR miconazol*:ab,ti OR terbinafin*:ab,ti)) AND ('topical drug administration'/exp OR 'ointment'/de OR topical*:ab,ti OR local*:ab,ti OR ointment*:ab,ti OR cream:ab,ti OR creams:ab,ti OR preparation*:ab,ti))

AND [2007-2020]/py AND ([dutch]/lim OR [english]/lim)

AND (('randomized controlled trial'/exp OR randomi*:ab,ti OR randomly:ab,ti OR RCT:ab,ti OR pragmatic-clinical-trial*:ab,ti OR practical-clinical-trial*:ab,ti OR non-inferiority-trial*:ab,ti OR noninferiority-trial*:ab,ti OR superiority-trial*:ab,ti OR equivalence-clinical-trial*:ab,ti) NOT ('systematic review'/exp OR 'meta analysis'/exp OR systematic-review:ab,ti OR meta-anal*:ab,ti OR metaanal*:ab,ti OR quantitative-review:ab,ti OR methodologic-review:ab,ti) NOT 'conference abstract'/it

22 resultaten

Ontdubbeling

41 referenties geïmporteerd, 15 dubbele verwijderd --> **26 resultaten**

Search 4 (Uitgangsvraag 5 en 6) (laatste zoekdatum: 28-08-2020)

- Welke lokale behandelingen zijn aan te bevelen bij de behandeling van (recidiverende) pityriasis versicolor (seleniumsulfide/imidazolen/ allylaminen/hydroxypiridonen)?
- Welke orale behandelingen zijn aan te bevelen bij de behandeling van (recidiverende) pityriasis versicolor (imidazol/allylamine)?

Systematic Reviews

PubMed

("Tinea Versicolor"[Mh] OR tinea-versicolor[tiab] OR pityriasis-versicolor[tiab])
AND ("2007/01/01"[PDat] : "3000/12/31"[PDat]) AND (dutch[la] OR english[la]) NOT (animals[mh] NOT humans[mh])
AND (systematic review[pt] OR meta-analysis[pt] OR meta-anal*[tiab] OR metaanal*[tiab] OR quantitative review[tiab] OR
systematic review[tiab] OR methodologic review[tiab] OR systematic[sb] OR "The Cochrane database of systematic reviews"[Jour]
NOT (letter[pt] OR comment[pt] OR editorial[pt]))

4 resultaten ; opgeslagen als "vr 5-6-7 pityriasis versicolor SR 280820 (4)"

Embase

('tinea versicolor'/exp OR tinea-versicolor:ab,ti OR pityriasis-versicolor:ab,ti)
AND [2007-2020]/py AND ([dutch]/lim OR [english]/lim)
AND ('systematic review'/exp OR 'meta analysis'/exp OR systematic-review:ab,ti OR meta-anal*:ab,ti OR metaanal*:ab,ti OR
quantitative-review:ab,ti OR methodologic-review:ab,ti) NOT 'conference abstract'/it

12 resultaten

Ontdubbeling

16 referenties geïmporteerd, 3 dubbele verwijderd --> 13 resultaten

RCT's

PubMed

("Tinea Versicolor"[Mh] OR tinea-versicolor[tiab] OR pityriasis-versicolor[tiab])
AND ("2007/01/01"[PDat] : "3000/12/31"[PDat]) AND (dutch[la] OR english[la]) NOT (animals[mh] NOT humans[mh])
AND ("Drug Therapy"[Mesh] OR "selenium disulfide" [Supplementary Concept] OR "Imidazoles"[Mesh] OR "Allylamine"[Mesh] OR
"Piperazines"[Mesh] OR drug[ti] OR drugs[ti] OR topical*[ti] OR systemic[ti] OR drug-therap*[tiab] OR local-therap*[tiab] OR
systemic-therap*[tiab] OR treatment*[tiab] OR pharmacol*[tiab])
AND (Randomized controlled trial[pt] OR Randomized controlled trials as topic[mh] OR random*[tiab] OR rct[tiab] OR pragmatic
clinical trial*[tiab] OR practical clinical trial*[tiab] OR non-inferiority trial*[tiab] OR noninferiority trial*[tiab] OR superiority
trial*[tiab] OR equivalence clinical trial*[tiab]) NOT (animals[mh] NOT humans[mh]) NOT ((systematic review[pt] OR meta-
analysis[pt] OR meta-anal*[tiab] OR metaanal*[tiab] OR quantitative review[tiab] OR systematic review[tiab] OR methodologic
review[tiab] OR systematic[sb] OR "The Cochrane database of systematic reviews"[Jour] NOT (letter[pt] OR comment[pt] OR
editorial[pt])))

30 resultaten; opgeslagen als "vr 5-6-7 pityriasis versicolor RCT 280820 (30)"

Embase

('tinea versicolor'/exp OR tinea-versicolor:ab,ti OR pityriasis-versicolor:ab,ti)
AND [2007-2020]/py AND ([dutch]/lim OR [english]/lim)
AND ('drug therapy'/exp OR 'selenium sulfide'/exp OR 'imidazole derivative'/exp OR 'allylamine'/exp OR 'piperazine derivative'/exp
OR drug:ti OR drugs:ti OR topical*:ti OR systemic:ti OR drug-therap*:ab,ti OR local-therap*:ab,ti OR systemic-therap*:ab,ti OR
treatment*:ab,ti OR pharmacol*:ab,ti)
AND (('randomized controlled trial'/exp OR randomi*:ab,ti OR randomly:ab,ti OR RCT:ab,ti OR pragmatic-clinical-trial*:ab,ti OR
practical-clinical-trial*:ab,ti OR non-inferiority-trial*:ab,ti OR noninferiority-trial*:ab,ti OR superiority-trial*:ab,ti OR equivalence-

clinical-trial*:ab,ti) NOT ('systematic review'/exp or 'meta analysis'/exp OR systematic-review:ab,ti OR meta-anal*:ab,ti OR metaanal*:ab,ti OR quantitative-review:ab,ti OR methodologic-review:ab,ti)) NOT 'conference abstract'/it

50 resultaten

[Ontdubbeling](#)

80 referenties geïmporteerd, 26 dubbele verwijderd --> 54 resultaten

Search 5 (Uitgangsvraag 7 en 8) (laatste zoekdatum: 28-08-2020)

- Welke lokale antimycotica zijn aan te bevelen bij de behandeling van tinea pedis?

- Welke lokale onderhoudsbehandelingen zijn aan te bevelen voor de recidiefpreventie van tinea pedis(imidazolen/allylaminen/hydroxypiridonen)?

Systematic Reviews

[PubMed](#)

("Tinea Pedis"[Mesh] OR tinea-pedis[tiab] OR athlete-foot[tiab] OR athletes-foot[tiab] OR athlete's-foot[tiab] OR athletes-feet[tiab]) AND ("Drug Therapy"[Mesh] OR "Imidazoles"[Mesh] OR "Allylamine"[Mesh] OR "Piperazines"[Mesh] OR drug[ti] OR drugs[ti] OR topical*[ti] OR drug-therap*[tiab] OR local-therap*[tiab] OR treatment*[tiab] OR pharmacol*[tiab]) AND ("2007/01/01"[PDat] : "3000/12/31"[PDat]) AND (dutch[la] OR english[la]) NOT (animals[mh] NOT humans[mh]) AND (systematic review[pt] OR meta-analysis[pt] OR meta-anal*[tiab] OR metaanal*[tiab] OR quantitative review[tiab] OR systematic review[tiab] OR methodologic review[tiab] OR systematic[sb] OR "The Cochrane database of systematic reviews"[Jour] NOT (letter[pt] OR comment[pt] OR editorial[pt]))

13 resultaten; opgeslagen als "vr 8 tinea pedis SR 280820 (13)"

[Embase](#)

('tinea pedis'/exp OR tinea-pedis:ab,ti OR athlete-foot:ab,ti OR athletes-foot:ab,ti OR athlete?s-foot:ab,ti OR athletes-feet:ab,ti) AND ('drug therapy'/exp OR 'imidazole derivative'/exp OR 'allylamine'/exp OR 'piperazine derivative'/exp OR drug:ti OR drugs:ti OR topical*:ti OR drug-therap*:ab,ti OR local-therap*:ab,ti OR treatment*:ab,ti OR pharmacol*:ab,ti) AND [2007-2020]/py AND ([dutch]/lim OR [english]/lim) AND ('systematic review'/exp or 'meta analysis'/exp OR systematic-review:ab,ti OR meta-anal*:ab,ti OR metaanal*:ab,ti OR quantitative-review:ab,ti OR methodologic-review:ab,ti) NOT 'conference abstract'/it

28 resultaten

[Ontdubbeling](#)

41 referenties geïmporteerd, 10 dubbele verwijderd --> 31 resultaten

RCT's

[PubMed](#)

("Tinea Pedis"[Mesh] OR tinea-pedis[tiab] OR athlete-foot[tiab] OR athletes-foot[tiab] OR athlete's-foot[tiab] OR athletes-feet[tiab]) AND ("Drug Therapy"[Mesh] OR "Imidazoles"[Mesh] OR "Allylamine"[Mesh] OR "Piperazines"[Mesh] OR drug[ti] OR drugs[ti] OR topical*[ti] OR drug-therap*[tiab] OR local-therap*[tiab] OR treatment*[tiab] OR pharmacol*[tiab]) AND ("2007/01/01"[PDat] : "3000/12/31"[PDat]) AND (dutch[la] OR english[la]) NOT (animals[mh] NOT humans[mh]) AND (Randomized controlled trial[pt] OR Randomized controlled trials as topic[mh] OR random*[tiab] OR rct[tiab] OR pragmatic clinical trial*[tiab] OR practical clinical trial*[tiab] OR non-inferiority trial*[tiab] OR noninferiority trial*[tiab] OR superiority trial*[tiab] OR equivalence clinical trial*[tiab]) NOT (animals[mh] NOT humans[mh]) NOT ((systematic review[pt] OR meta-analysis[pt] OR meta-anal*[tiab] OR metaanal*[tiab] OR quantitative review[tiab] OR systematic review[tiab] OR methodologic review[tiab] OR systematic[sb] OR "The Cochrane database of systematic reviews"[Jour] NOT (letter[pt] OR comment[pt] OR editorial[pt])))

37 resultaten; opgeslagen als "vr 8 tinea pedis RCT 280820 (37)"

Embase

('tinea pedis'/exp/mj OR tinea-pedis:ab,ti OR athlete-foot:ab,ti OR athletes-foot:ab,ti OR athlete?s-foot:ab,ti OR athletes-feet:ab,ti) AND ('drug therapy'/exp OR 'imidazole derivative'/exp OR 'allylamine'/exp OR 'piperazine derivative'/exp OR drug:ti OR drugs:ti OR topical*:ti OR drug-therap*:ab,ti OR local-therap*:ab,ti OR treatment*:ab,ti OR pharmacol*:ab,ti) AND [2007-2020]/py AND ([dutch]/lim OR [english]/lim) AND (('randomized controlled trial'/exp OR randomi*:ab,ti OR randomly:ab,ti OR RCT:ab,ti OR pragmatic-clinical-trial*:ab,ti OR practical-clinical-trial*:ab,ti OR non-inferiority-trial*:ab,ti OR noninferiority-trial*:ab,ti OR superiority-trial*:ab,ti OR equivalence-clinical-trial*:ab,ti) NOT ('systematic review'/exp OR 'meta analysis'/exp OR systematic-review:ab,ti OR meta-anal*:ab,ti OR metaanal*:ab,ti OR quantitative-review:ab,ti OR methodologic-review:ab,ti)) NOT 'conference abstract'/it

36 resultaten

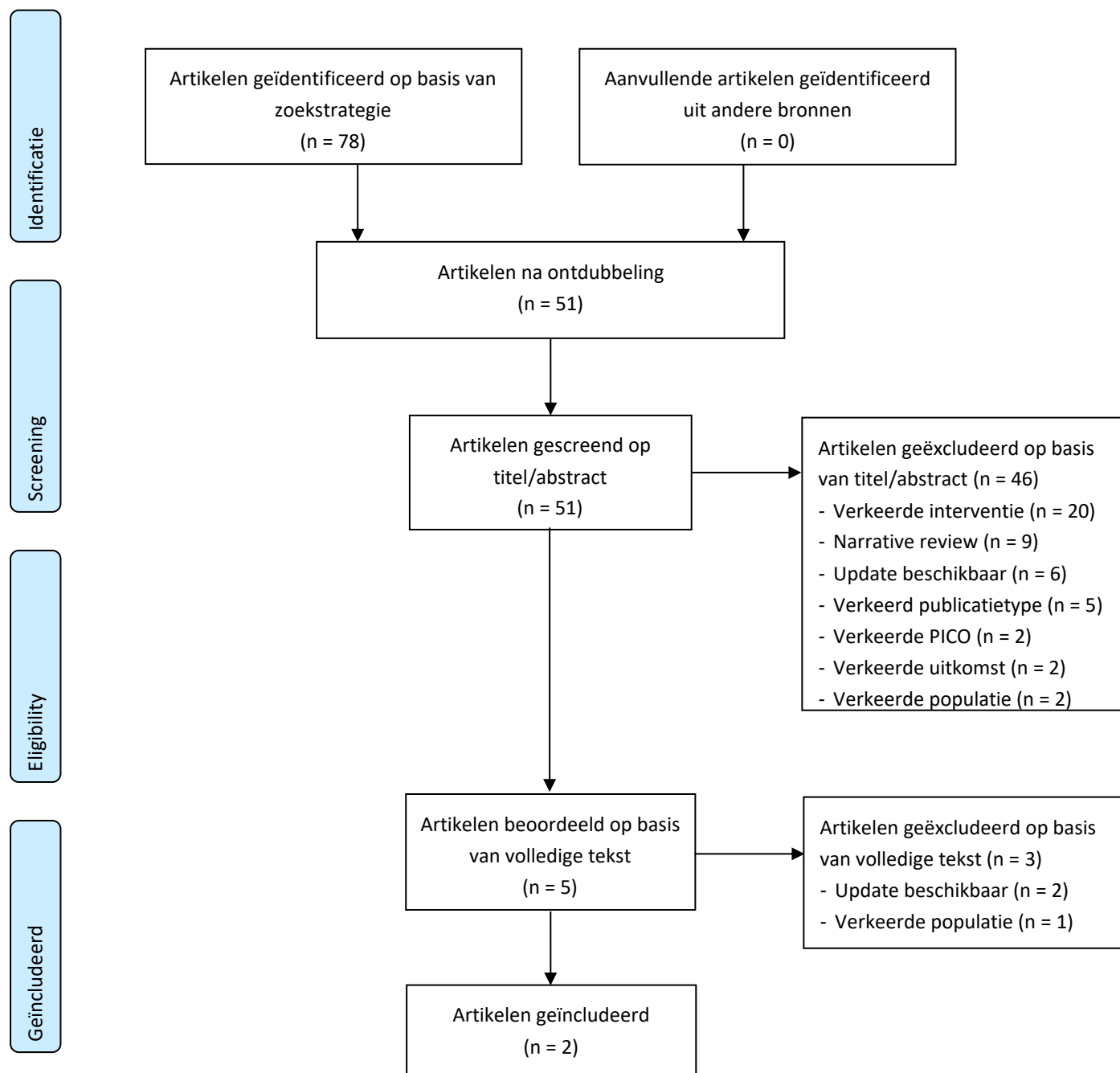
Ontdubbeling

73 referenties geïmporteerd, 31 dubbele verwijderd --> 42 resultaten

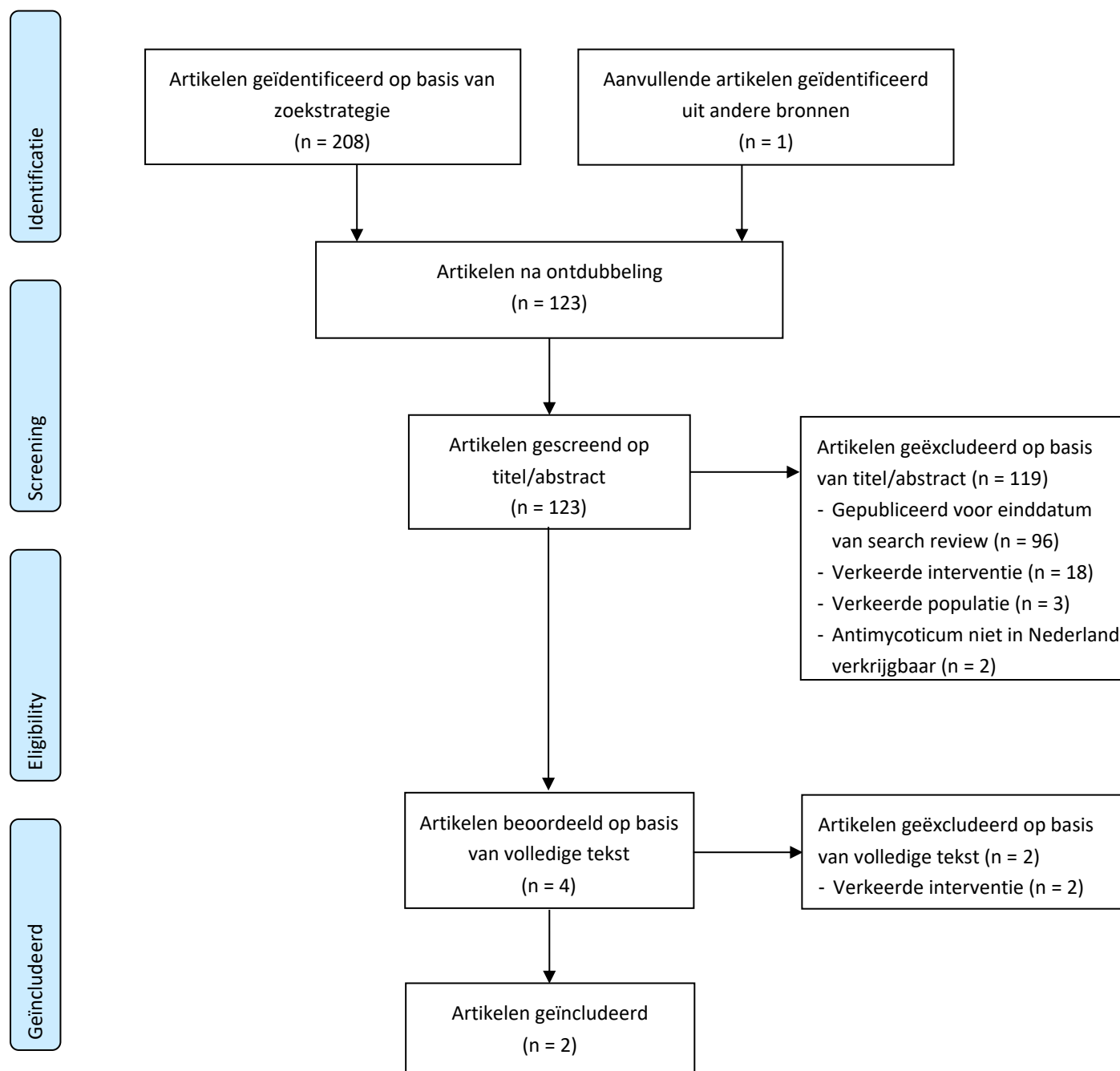
Bijlage 5 PRISMA-stroomdiagram per zoekvraag

Uitgangsvraag 1: Welke lokale antimycotica zijn aan te bevelen bij de behandeling van onychomycosen?

a. Systematische reviews

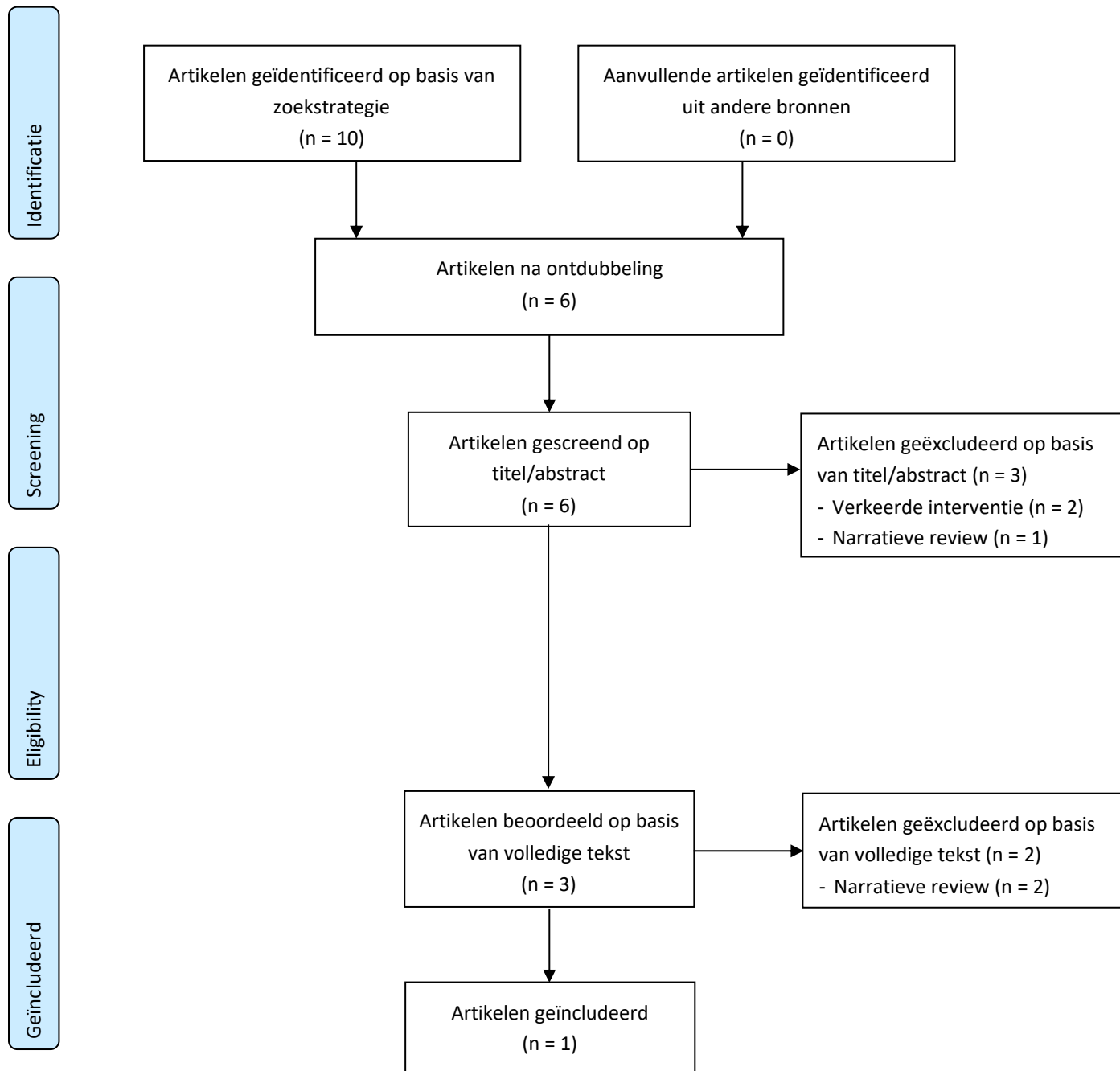

Uitgangsvraag 1: Welke lokale antimycotica zijn aan te bevelen bij de behandeling van onychomycosen?
b. RCT's

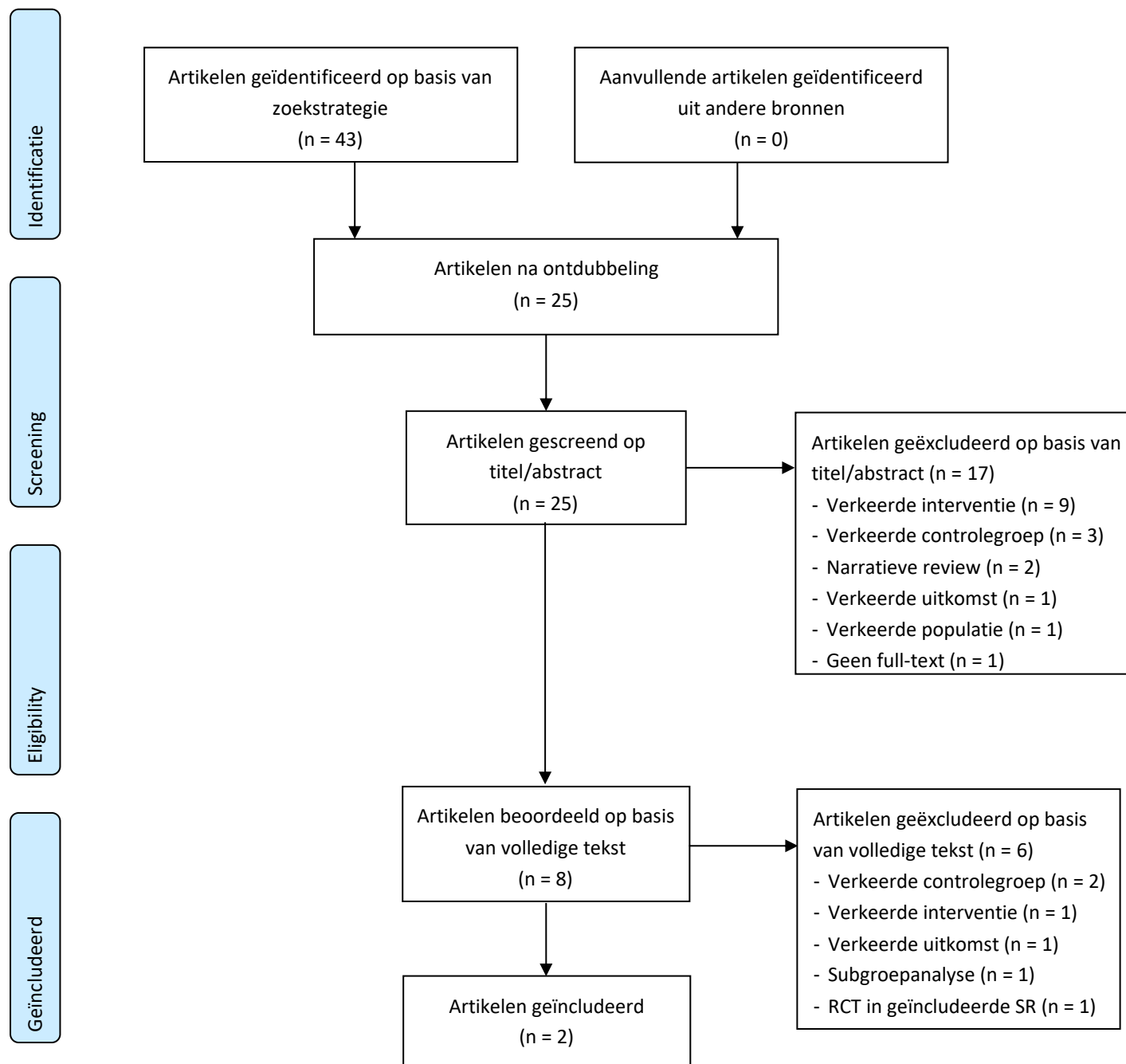
Uitgangsvraag 2: Is een (chemische of chirurgische) nageextractie aan te bevelen bij patiënten met een onychomycose?

a. Systematische reviews

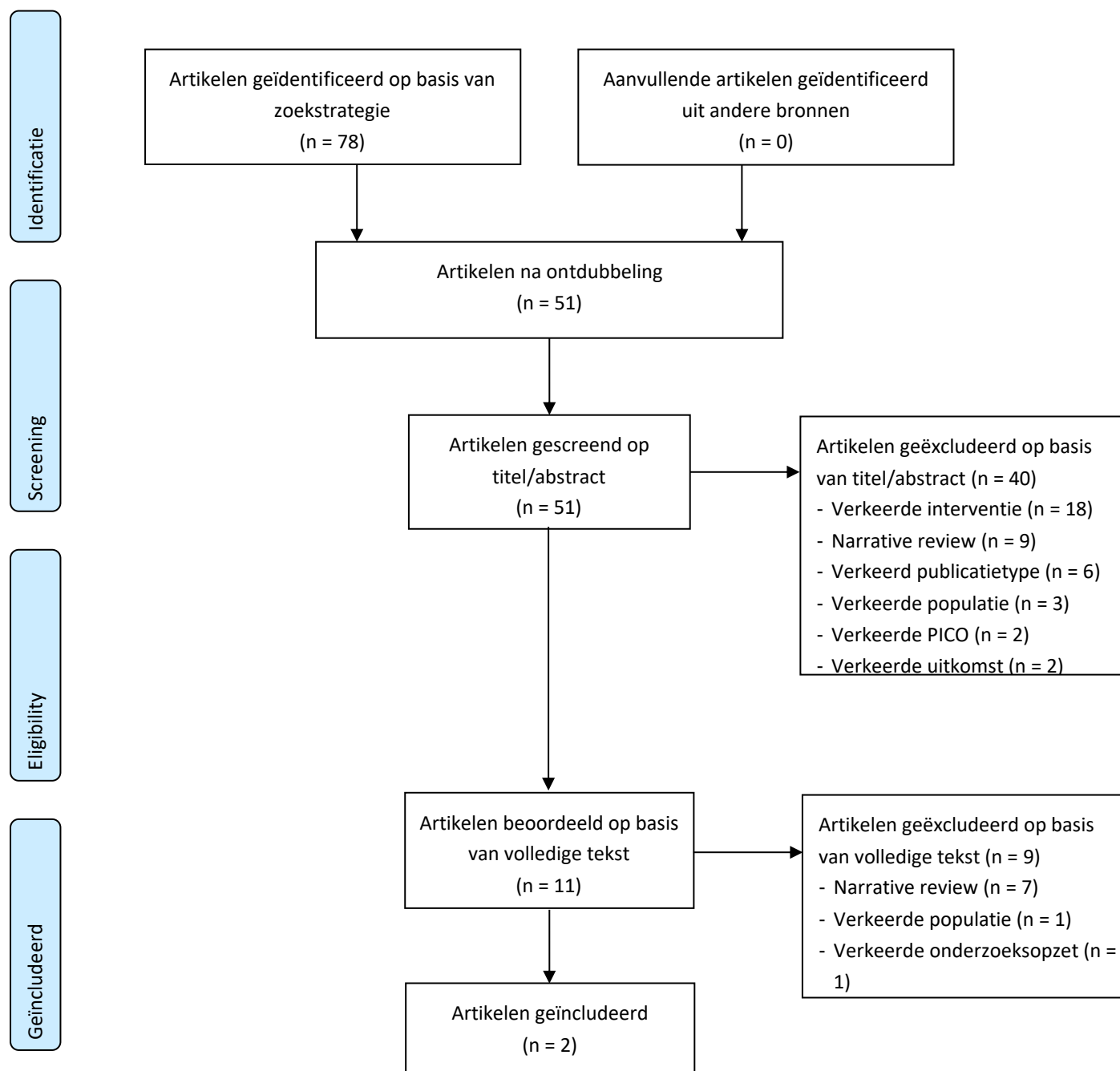

Uitgangsvraag 2: Is een (chemische of chirurgische) nageextractie aan te bevelen bij patiënten met een onychomycose?

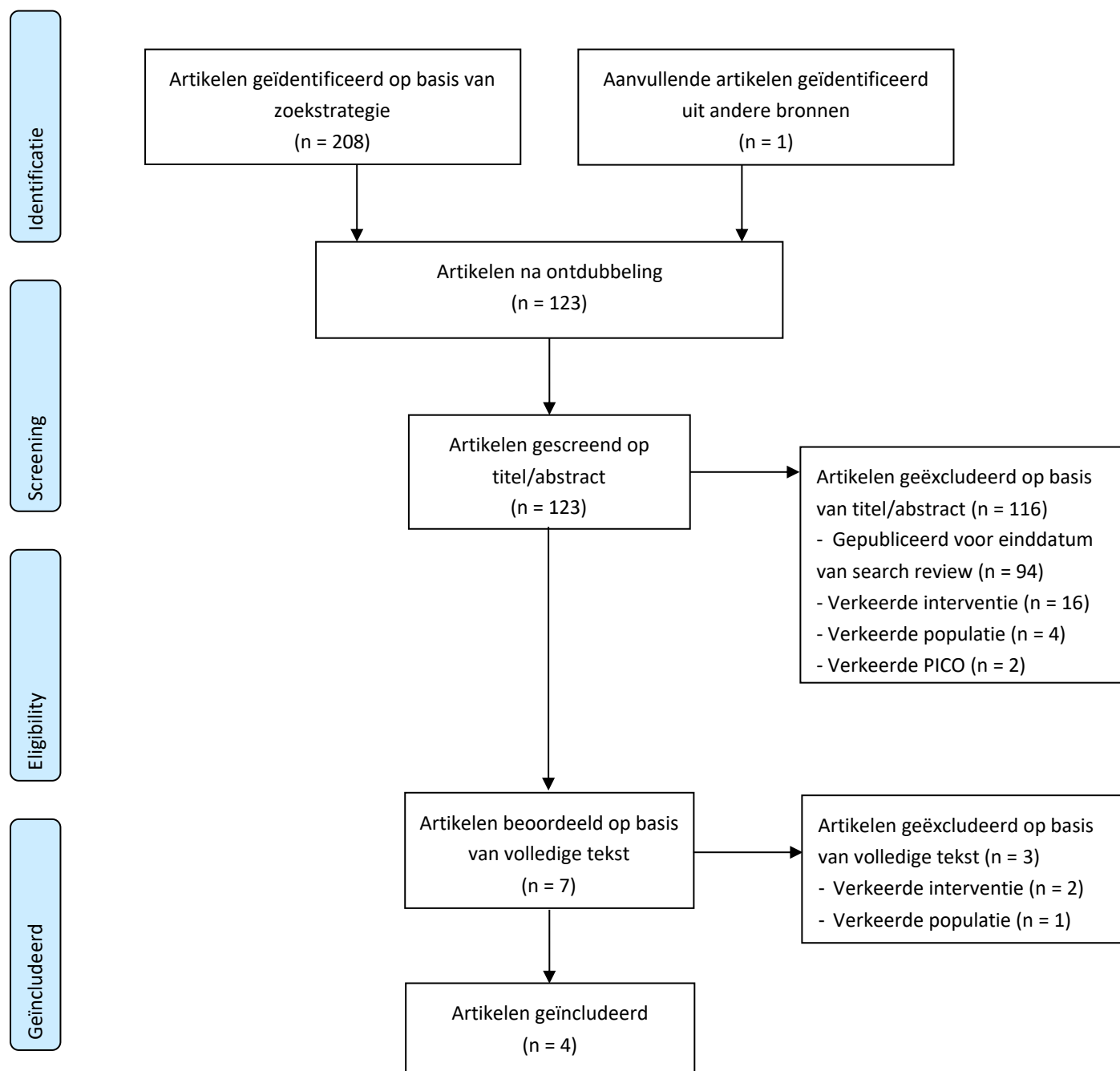
b. RCT's

Uitgangsvraag 3: Is laser- of lichttherapie aan te bevelen als lokale behandeling bij de behandeling van onychomycosen?
a. Systematische reviews

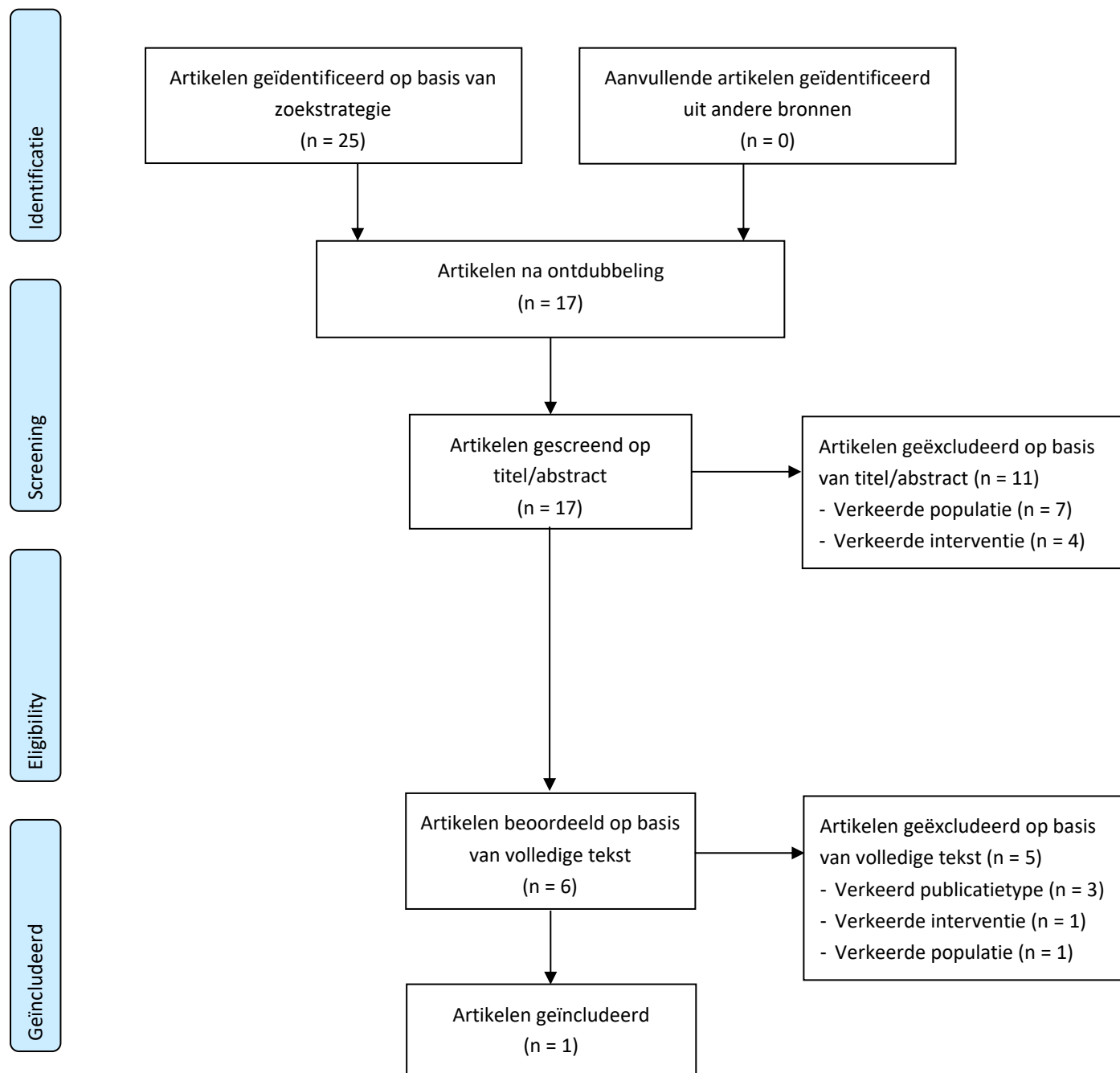

Uitgangsvraag 3: Is laser- of lichttherapie aan te bevelen als lokale behandeling bij de behandeling van onychomycosen?
b. RCT's

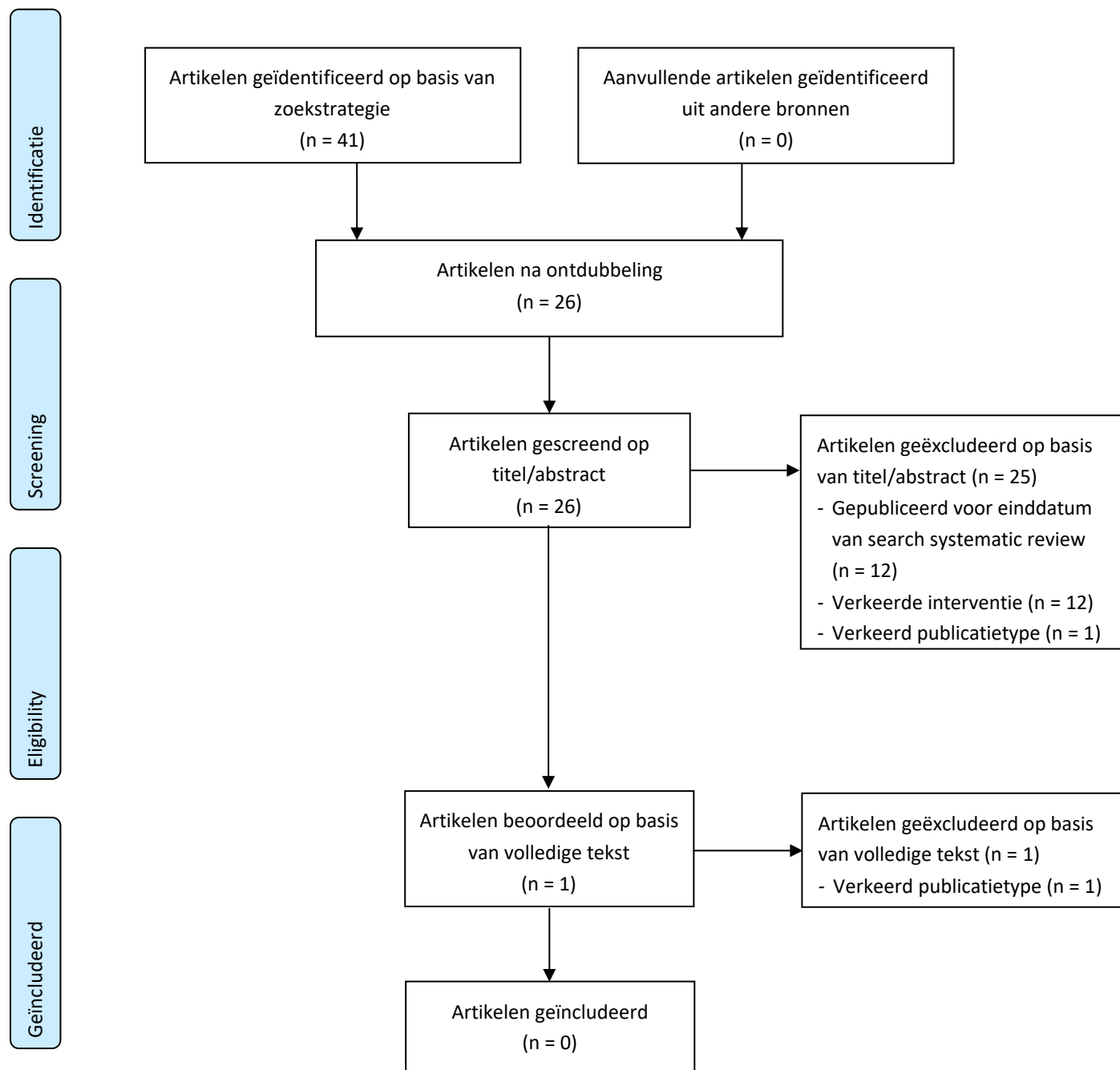
Uitgangsvraag 4: Zijn combinatiepreparaten (antimycoticum/corticosteroïd) ten opzichte van andere lokale behandelingen aan te bevelen voor de behandeling van patiënten met een dermatomycose?

a. Systematische reviews

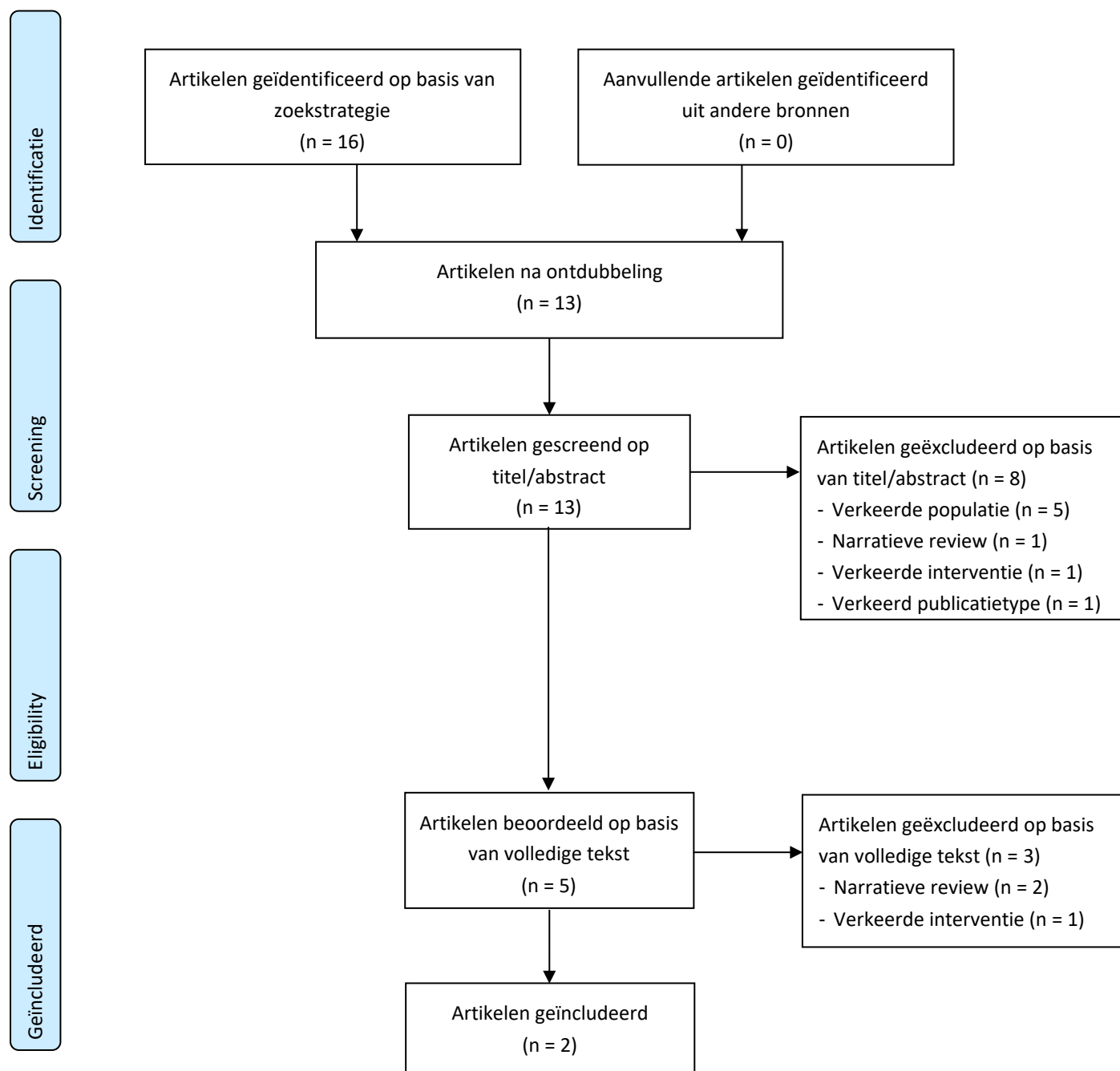

Uitgangsvraag 4: Zijn combinatiepreparaten (antimycoticum/corticosteroïd) ten opzichte van andere lokale behandelingen aan te bevelen voor de behandeling van patiënten met een dermatomycose?

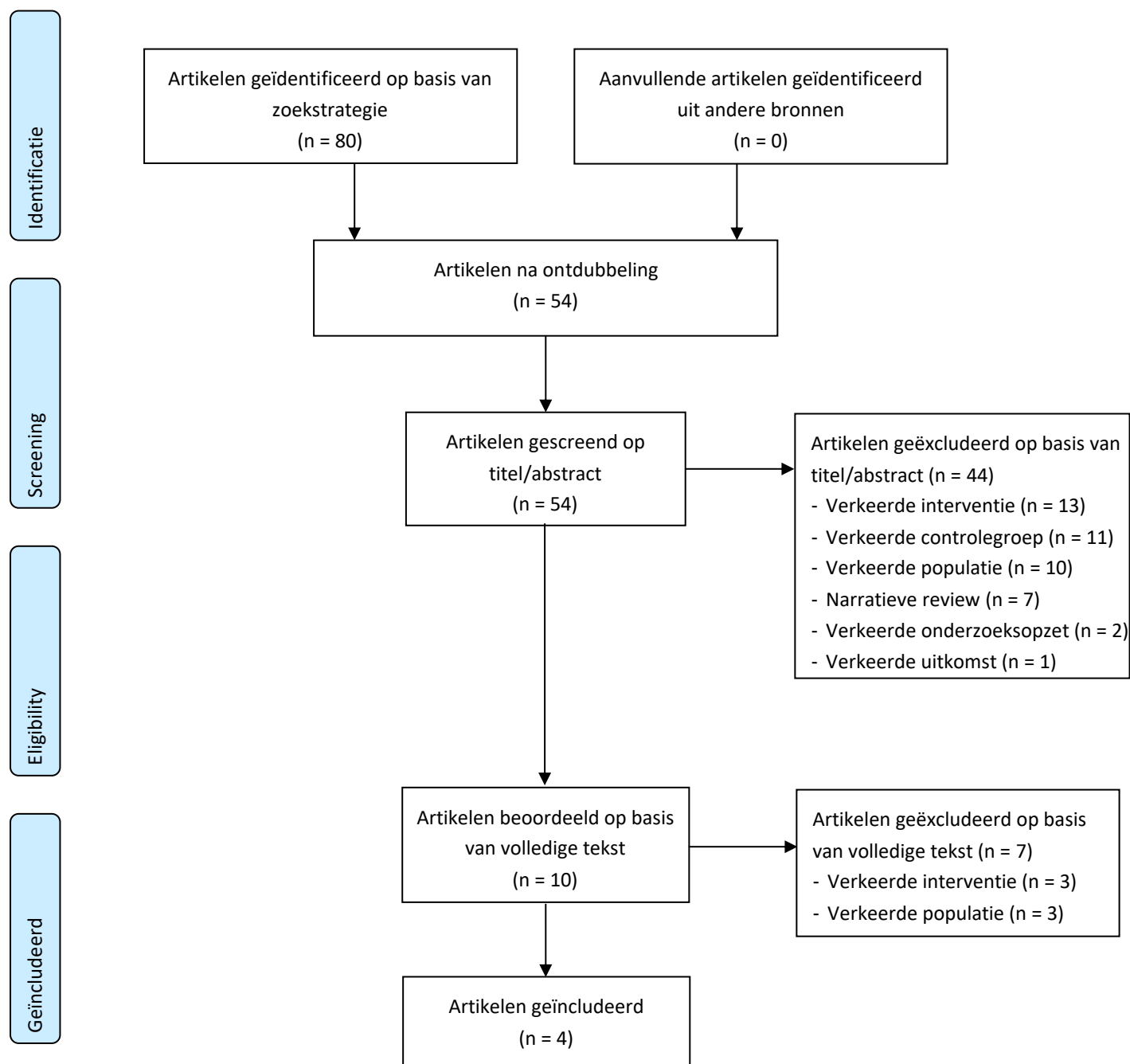
b. RCT's

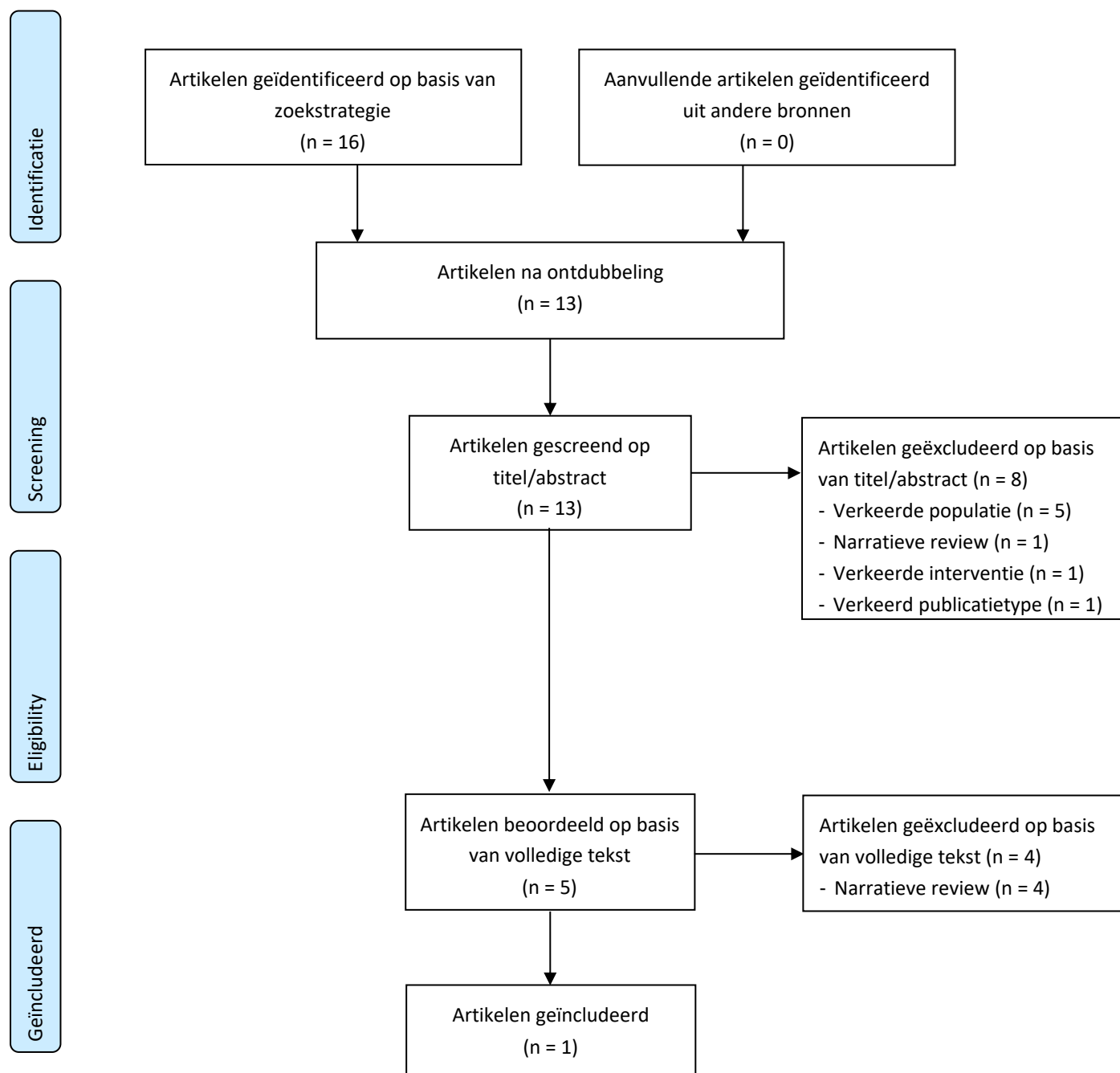
Uitgangsvraag 5: Welke lokale behandelingen zijn aan te bevelen bij de behandeling van (recidief) pityriasis versicolor?
a. Systematische reviews

Uitgangsvraag 5: Welke lokale behandelingen zijn aan te bevelen bij de behandeling van (recidief) pityriasis versicolor?
b. RCT's

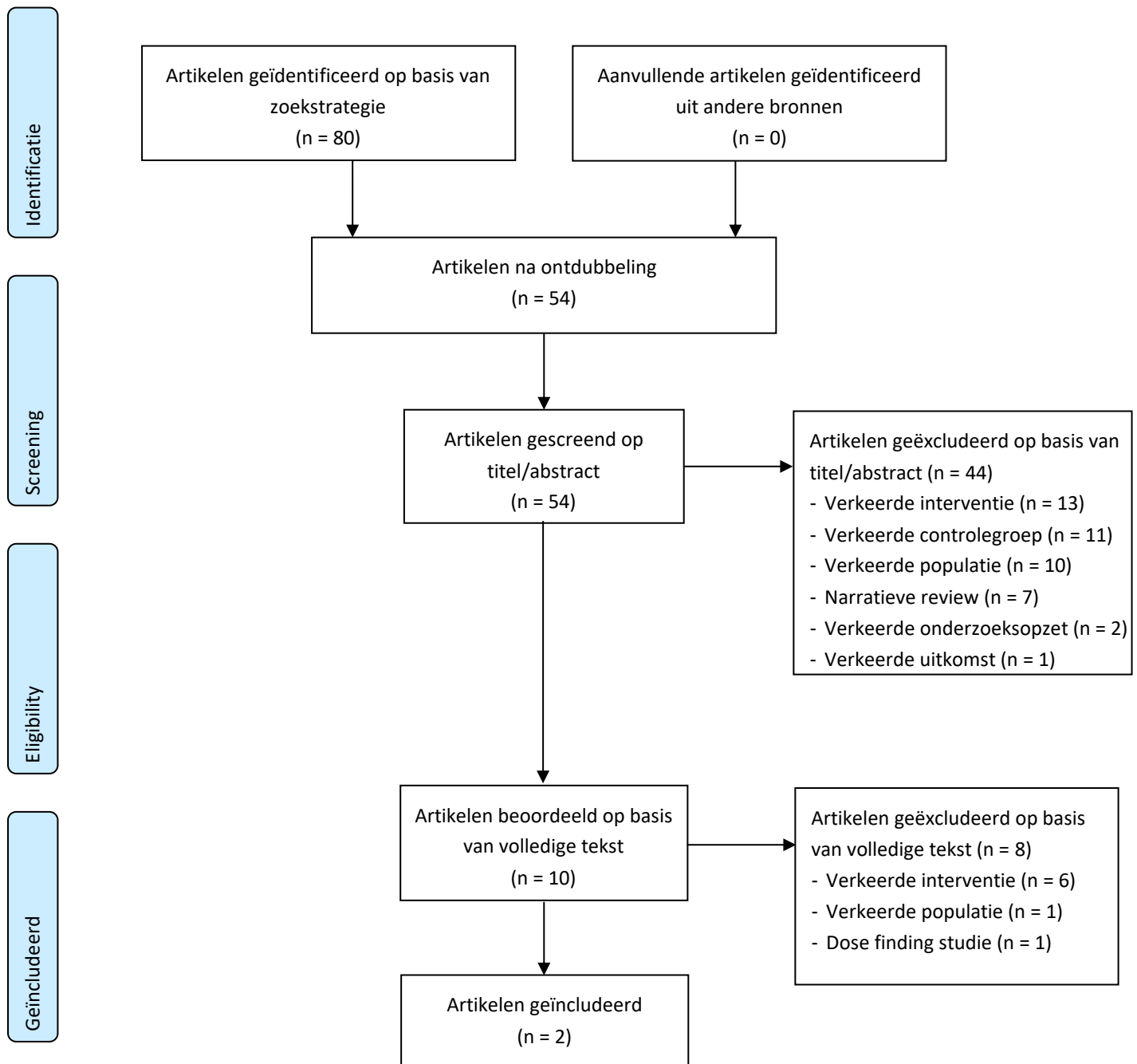

Uitgangsvraag 6: Welke orale behandelingen zijn aan te bevelen bij de behandeling van (recidief) pityriasis versicolor?
a. Systematische reviews

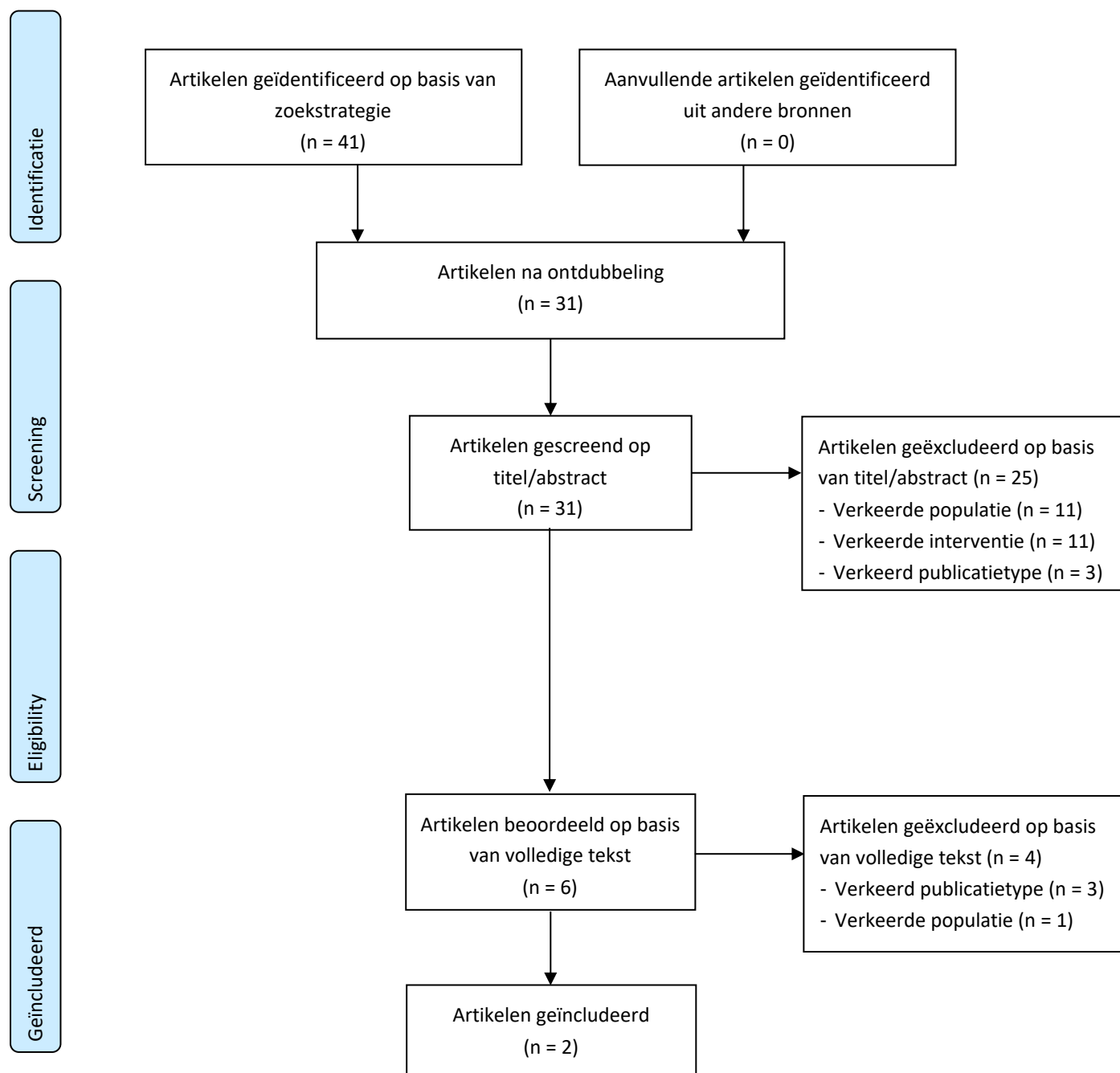
Uitgangsvraag 6: Welke orale behandelingen zijn aan te bevelen bij de behandeling van (recidief) pityriasis versicolor?

b. RCT's

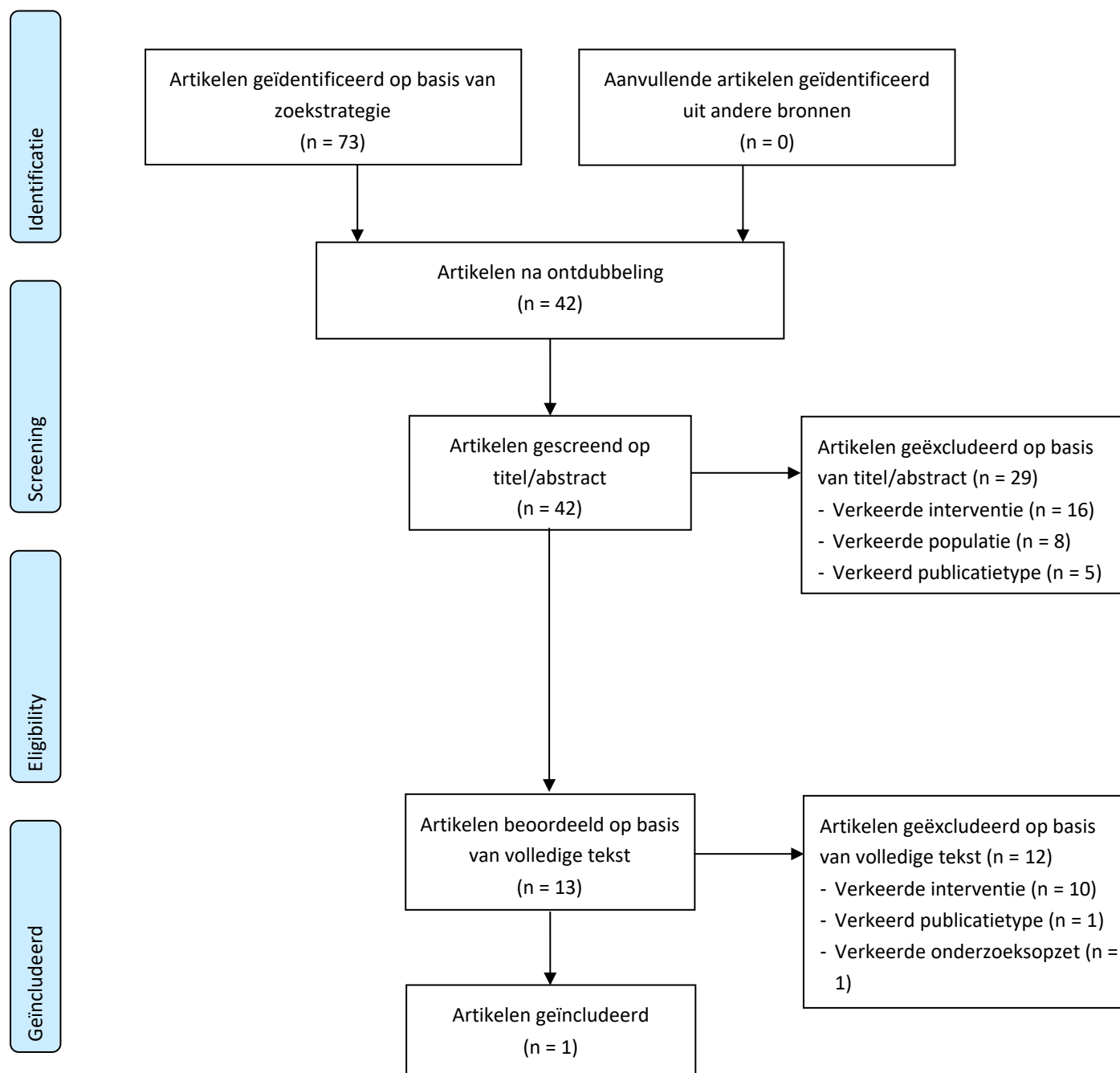
Uitgangsvraag 7: Welke lokale antimycotica zijn aan te bevelen bij de behandeling van tinea pedis?

a. Systematische reviews

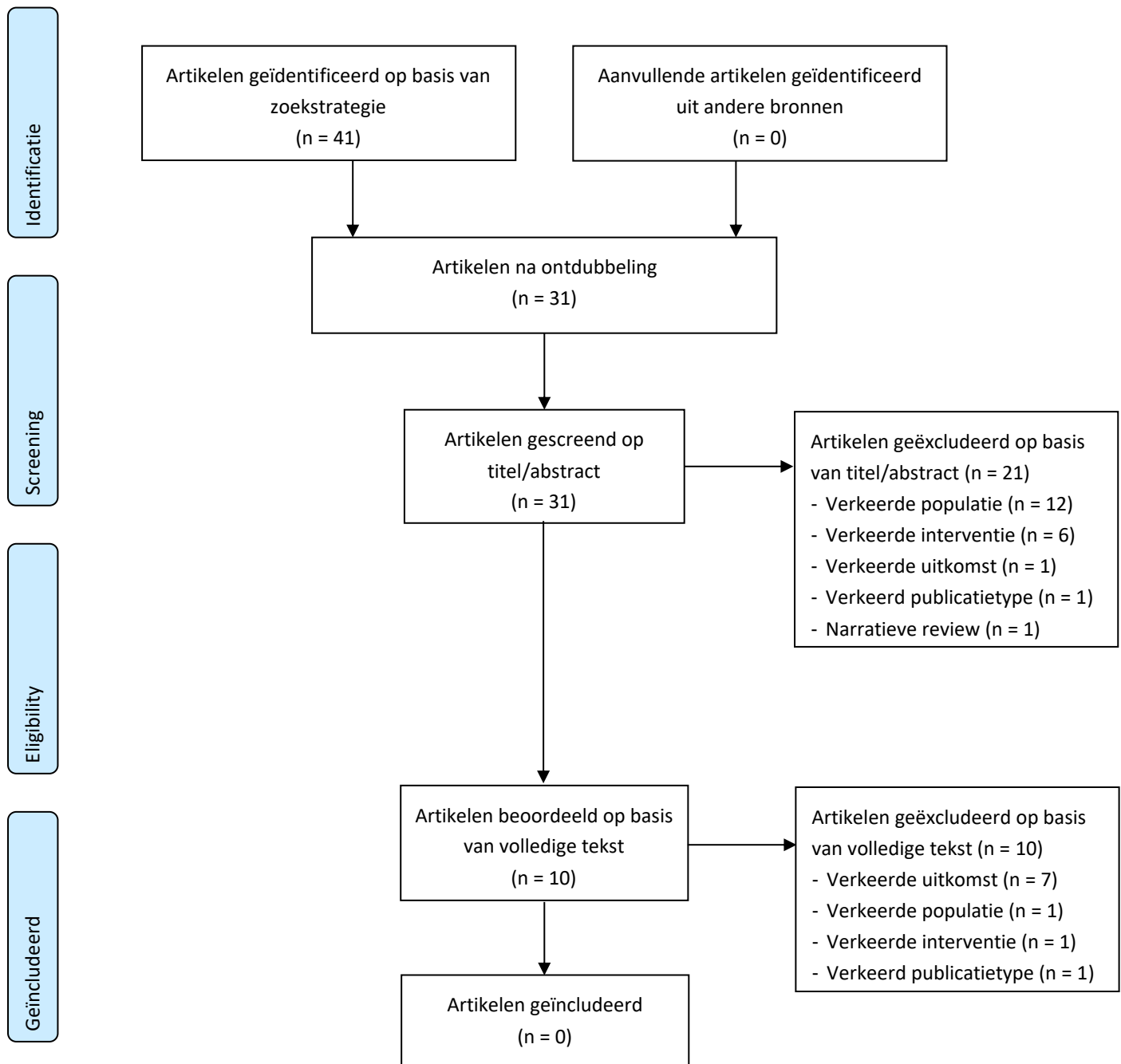
Uitgangsvraag 7: Welke lokale antimycotica zijn aan te bevelen bij de behandeling van tinea pedis?

b. RCT's

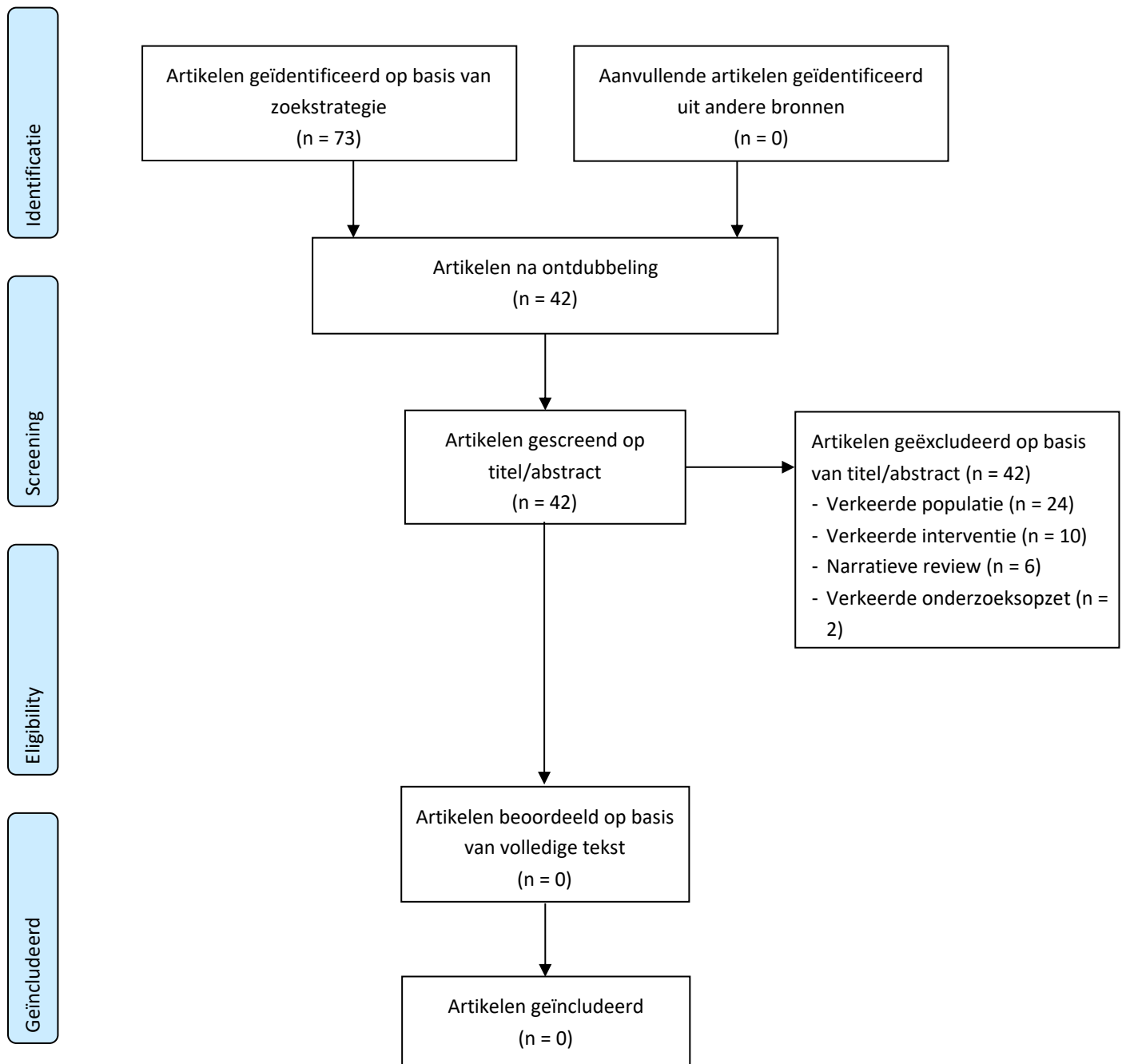
Uitgangsvraag 8: Welke lokale antimycotica zijn aan te bevelen bij de profylaxe van recidiverende tinea pedis?

a. Systematische reviews

Uitgangsvraag 8: Welke lokale antimycotica zijn aan te bevelen bij de profylaxe van recidiverende tinea pedis?

b. RCT's

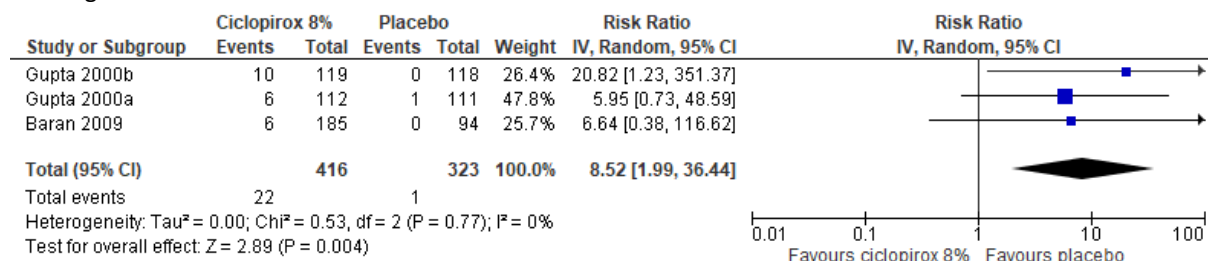

Bijlage 6 Forest plots

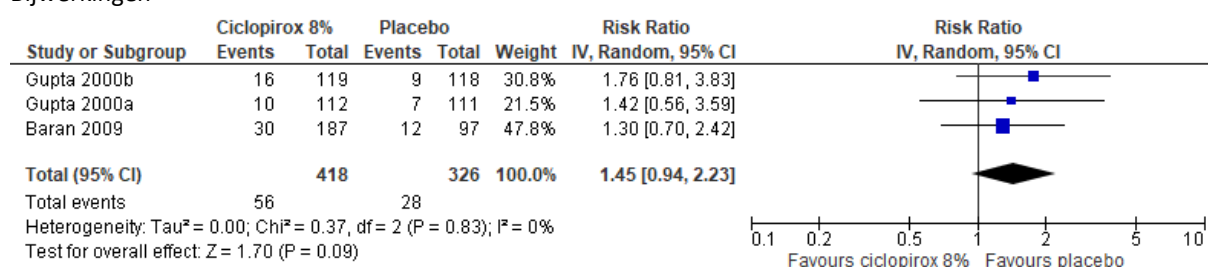
Forest plots behorend bij het detail Lokale antimycotica bij onychomycose.

Bijbehorende uitgangsvraag: Welke lokale antimycotica zijn aan te bevelen bij de behandeling van onychomycosen?

Volledig herstel

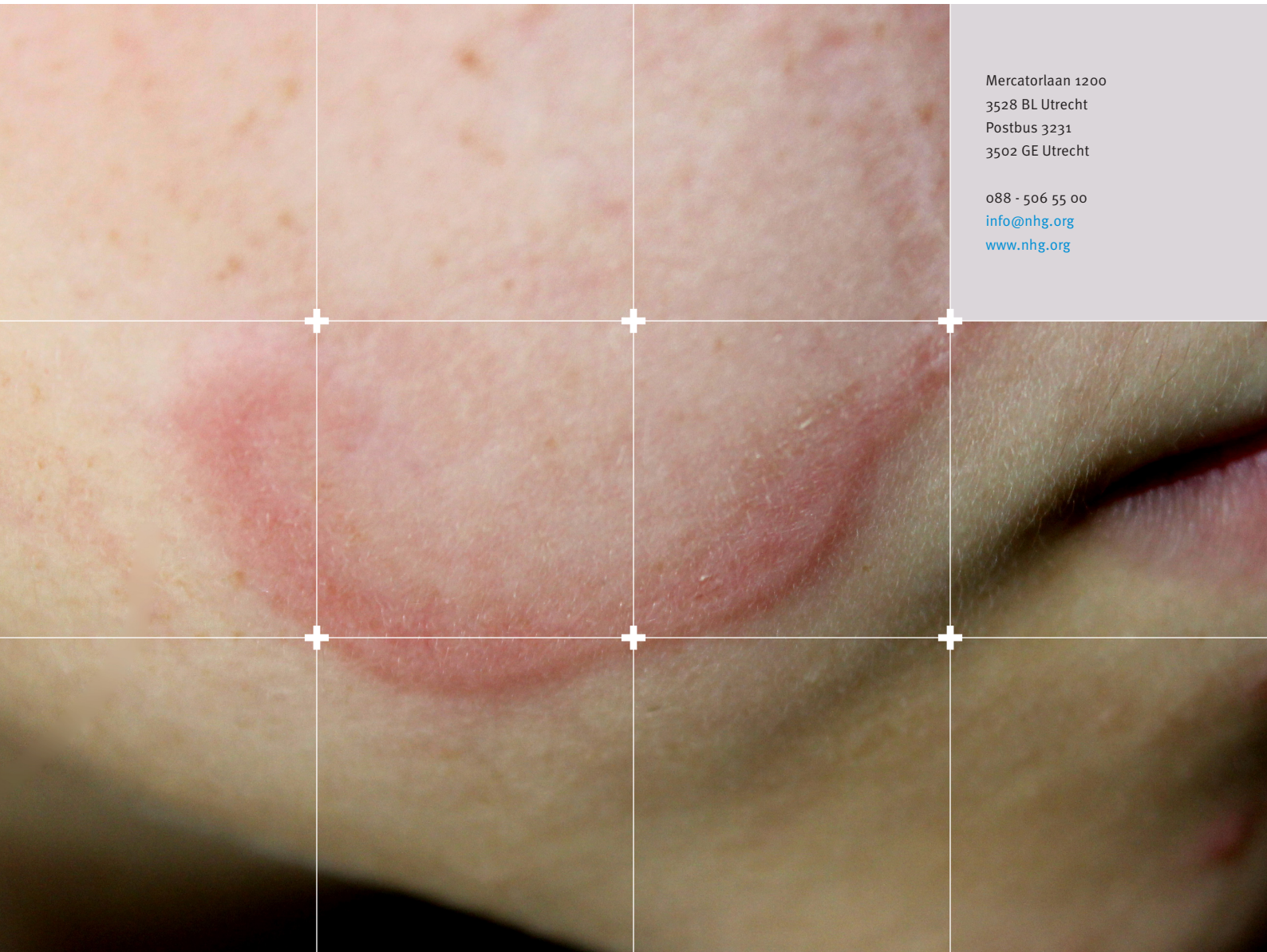
Bijwerkingen

Totstandkoming en methoden

NHG-Standaard Dermatomycosen M64

Mercatorlaan 1200
3528 BL Utrecht
Postbus 3231
3502 GE Utrecht

088 - 506 55 00
info@nhg.org
www.nhg.org